

Hvilken viden efterspørges på dagtilbudsområdet?

Udarbejdet af:

Jonas Krog Lind, seniorkonsulent
Sophie Moestrup, konsulent
Mads Fjord Jørgensen, programleder
Sofie Amalie Larsen, konsulent
William Boel Byth, projektassistent
Oskar Skaderis Kretzschmar, projektassistent

Rapporten er udarbejdet og finansieret af
Tænk tanken DEA som bidrag til projektet "Hvem Vil
Børnene". "Hvem Vil Børnene" er finansieret af LEGO
Fonden.

Udgivet september 2020

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K

Indhold

1. Indledning og hovedkonklusioner	5
2. Diskussion af implikationer	11
3. Forskningens generelle relevans	14
4. Emner og typer forskning	21
5. Inddragelse i forskningen	36
6. Brug af forskning	42
7. Data og metode	51
8. Referencer	55
Bilag 1: Spørgeskema	56
Bilag 2: Svarfordelinger for formænd for børn og unge-udvalg i kommunerne	62

01

Indledning og hovedkonklusioner

1. Indledning og hovedkonklusioner

Forskning er et væsentligt fundament for den fortsatte udvikling af dagtilbudsområdet i Danmark. Det er imidlertid tegn på, at forskningen på dagtilbudsområdet er beskedent i Danmark. Det fremgår af rapporten "Analyse af forskningsmidler på dagtilbuds- og grundskoleområdet" fra Rådet for Børns Læring, at der publiceres mindre forskning på uddannelsesområdet (som omfatter dagtilbudsområdet) i Danmark end i de øvrige nordiske lande (IRIS Group for Rådet for Børns Læring 2020). Tilsvarende viser kortlægninger af skandinavisk dagtilbudsforskning, at der gennemføres mindre forskning i Danmark sammenlignet med Sverige og Norge (se fx Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning 2019).

Mens meget således tyder på, at omfanget af forskning er beskedent på dagtilbudsområdet, er det også centralt at fremme, at den viden, der tilvejebringes gennem forskning, også er relevant for praksis. Forskere spiller en nøglerolle mht. at vurdere, hvilke problemstillinger, emner, mv. der er relevante at forske i. Det er afgørende at holde fast i, fordi forskning netop er noget andet og mere end en konsulentfunktion, der tilfredsstiller en efterspørgsel i et marked. Samtidig opfatter DEA det som centralt at fastholde en bredere diskussion om, hvilken forskning der er brug for på dagtilbudsområdet for at fremme udvikling af praksis. Nærværende analyse adresserer spørgsmålet om relevans ved at afdække, hvilken forskning der efterspørges i sektoren af udvalgte, centrale grupper af aktører på området. Det skal understreges, at der således blot er tale om ét perspektiv på, hvilken forskning der er relevant. Et andet perspektiv på anvendelse kunne eksempelvis være pædagoguddannelsen og efter- og videreuddannelsesmiljøerne på området.

DEA har allerede med publikationen "Vidensstrømme på dagtilbudsområdet" (2018) blandt andet vist, at der er behov for at gentænke formidling og for remediering, hvis forskningsprojekter og -resultater skal have en større betydning for pædagogers arbejde og for kommunale og nationale politikeres beslutninger på dagtilbudsområdet. I denne analyse sætter vi fokus på indholdet af forskningen ved at undersøge, i hvilken udstrækning den forskning, der findes, understøtter efterspørgslen på forskning blandt udvalgte centrale aktører.

Målet med analysen er at pege på, hvilken viden der efterspørges af væsentlige aktører fra praksis, herunder om der, ifølge dem, er videnshuller i den eksisterende dagtilbudsforskning. Analysens resultater skal dermed bidrage til 1) at kvalificere beslutninger om udmøntning af forskningsmidler til området og 2) at bidrage til refleksioner i forskningsmiljøerne og i dagtilbudssektoren om, hvordan forskningen kan blive endnu mere relevant.

Analysen baseres på en spørgeskemaundersøgelse blandt dagtilbudsschefer, daginstitutionsledere og udvalgsformænd for børn og unge-udvalg i kommunerne samt en interviewundersøgelse blandt daginstitutionsledere, pædagoger og pædagogiske konsulenter. DEA har vurderet, at disse aktører er de mest centrale, når det kommer til at skulle bruge forskningen til at udvikle praksis på området.

Der er opnået svarprocenter på 44 for dagtilbudsschefer, 24 for daginstitutionsledere og 13 for udvalgsformænd. Svarprocenten for daginstitutionsledere vurderes relativt lav i sammenligning med andre spørgeskemaundersøgelser foretaget på området af fx VIVE, EVA og DEA selv. Selvom der er pæn overensstemmelse mellem stikprøve og population mht. institutions- og individspecifikke baggrundsinformationer, giver den lave svarprocent alligevel anledning til en vis forsigtighed i tolkningen af resultaterne. Derfor fremhæves udelukkende de resultater, der står stærkest, hvorimod fx mindre forskelle og forskelle mellem undermålgrupper ikke fremhæves under hovedkonklusioner. Der fremhæves som hovedregel kun signifikante forskelle i nærværende rapport. Det vil fremgå af fodnoter, når insignifikante forskelle indgår i vores analyse. For udvalgsformændene bliver der ikke analyseret på de indkomne svar, fordi det ikke vurderes at være fagligt forsvarligt, givet den lille population og lave svarprocent (svarfordelinger medtages dog ukommenteret i bilag 2).

Spørgeskemadata sammenlignes med data fra kortlægninger af skandinavisk dagtilbudsforskning gennemført på vegne af EVA af det nu nedlagte Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning (DCU) ved Aarhus Universitet fra årene 2015-17. I denne analyse indgår kun data om danske studier. I forskningskortlægningerne fra DCU indgår en vurdering af kvaliteten af de kortlagte forskningsudgivelser. Kun de udgivelser, der vurderes til at have middel eller høj kvalitet, indgår i forskningsdatabasen NB-ECEC (Nordic Base of Early Childhood Education and Care). DEA har dog valgt at inkludere alle udgivelser – uanset kvalitetsvurderingen – da denne analyse omhandler relevansen af forskningen. Således har DEA ønsket at have et så komplet sammenligningsgrundlag som muligt for, hvad det er for emner, typer, aldersgrupper mv., den eksisterende forskning beskæftiger sig med.

EVA har stillet data til rådighed for DEA i forbindelse med denne analyse. Det forventes, at kortlægningerne for 2018 og 2019 offentliggøres i begyndelsen af 2021, hvorefter der kan følges op på, om tendenserne rapporteret i denne analyse genfindes i de seneste års forskning.

I **kapitel 1** introduceres analysen, hvorefter hovedkonklusionerne præsenteres. I **kapitel 2** diskuteres implikationer af analysen set i lyset af den øvrige viden på området. Analysens resultater præsenteres i **kapitel 3-6**, og af **kapitel 7** fremgår data og metode for analysen.

Herunder udfoldes hovedkonklusionerne i rapporten.

- **Dagtilbudsforskningen opleves som vigtig – særligt efter den styrkede pædagogiske læreplan**

Der er stor appetit på dagtilbudsforskningen, og det altovervejende flertal af både daginstitutionsledere (92 %) og dagtilbudsschefer (95 %) angiver, at det er vigtigt for dem at holde sig orienteret om resultaterne fra dansk dagtilbudsforskning. Flere interviewpersoner på tværs af målgrupperne hæfter sig blandt andet ved, at forskningen er med til at opkvalificere hele professionen og øge status og respekt for faget. Derudover er det en udbredt opfattelse blandt de interviewede, at den styrkede pædagogiske læreplan har skabt fokus på – og legitimitet af – øget brug af forskning i det pædagogiske arbejde.

- **Dagtilbudsforskningen opfattes af flertallet som relevant**

Flertallet af daginstitutionsledere (61 %) og dagtilbudsschefer (56 %) angiver, at de er enige eller helt enige i, at dagtilbudsforskningen er relevant for det, som de oplever som generelle udfordringer på dagtilbudsområdet. Dog er der en forholdsvis stor gruppe, der svarer "Hverken enig eller uenig" (34 % for daginstitutionsledere og 40 % for dagtilbudsschefer). Det indikerer – som de øvrige fund i analysen, der rapporteres om i det følgende, viser – at der er visse forventninger til forskningen blandt målgrupperne, der ikke opfyldes.

- **Hvad forskningen ifølge daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer skal kunne – og hvad den faktisk kan**

Blandt daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer er der bred enighed om, at forskningen skal kunne 1) *lede til kritisk refleksion i det pædagogiske personales arbejde*, 2) *give nye ideer og inspiration til det pædagogiske arbejde*, 3) *styrke vidensgrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde* og 4) *anvise værktøjer og redskaber til brug i det pædagogiske personales arbejde*. Der er mindre tilslutning til, at forskningen 5) *skal gøre det muligt at måle eller sammenligne*, hvor 72 % blandt dagtilbudsscheferne og 51 % blandt daginstitutionslederne er enige eller helt enige. Når vi spørger, om forskningen rent faktisk er i stand til sidstnævnte, falder tilslutningen markant for dagtilbudsscheferne, hvor 28 % vurderer, at forskningen gør det muligt at måle og sammenligne. I interviewene udtrykker pædagogerne skepsis overfor, hvorvidt man faktisk kan sammenligne og måle – fx kvalitet på tværs af dagtilbud – på en meningsfuld måde.

- **Enkelte emner, der opleves som de mest relevante, understøttes ikke med forskning**

Når de fem emner med størst tilslutning blandt daginstitutionslederne og dagtilbudsscheferne sammenholdes med de mindst udforskede emner fra DCU-kortlægningerne, er efterspørgslen på forskning i *ledelse af børnegrupper* (fx pædagogisk personales aktiviteter og understøttelse af børnegrupper og børnefællesskaber) noget større end det faktiske udbud af forskning om emnet. Det gør sig ligeledes gældende for daginstitutionsledernes efterspørgsel på forskning om *leg* (fx leg i børnefællesskaber, de voksnes rolle i legen). Både emnet *leg* og *ledelse af børnegrupper* er blandt de emner, der forskes mindst i, jf. DCU-kortlægningen.

- **Visse typer efterspurgt forskning er markant underrepræsenteret i den eksisterende forskning**

Når daginstitutionslederne og dagtilbudsscheferne vurderer, hvilke typer af forskning der er relevante for de valgte forskningsemner, er der enighed om, at de alle er vigtige. Dvs. både 1) *forskning med forandringssigte*, 2) *udforskning af sammenhænge*, 3) *forskning i hvad der virker (effektforskning)*, 4) *opsummerende forskning* samt – om end i mindre grad for dagtilbudsschefer – 5) *beskrivende forskning*. Til gengæld er der i den eksisterende dagtilbudsforskning, som DCU har kortlagt, en stor overvægt af *beskrivende forskning*. 77 % af de DCU-kodede artikler tilhører kategorien *beskrivende forskning*, mod 13 % *udforskning af*

sammenhænge, 7 % forskning i, hvad der virker (effektforskning), og 3 % opsummerende forskning. De interviewede daginstitutionsledere peger på, at den praksisorienterede forskning, som de fleste respondenter henfører til *beskrivende forskning* og *forskning med forandringssigte*, er meget vigtig for deres arbejde, da den er let at omsætte. Men samtidig understreges i interviewene vigtigheden af *forskning i, hvad der virker (effektforskning)* – eksempelvis for at kunne dokumentere, at den praksis man har, faktisk virker. Andre interviewpersoner understreger specifikt, at vi skal have et bredt udvalg af typer af forskning, da de supplerer hinanden.

- **Efterspørgsel på mere forskning i de mindste børn**

Der er et flertal af såvel daginstitutionsledere (81 %) som dagtilbudsschefer (73 %), der vurderer, at der er lige stort behov for at lave mere forskning i alle aldersgrupper. Ud af dem, der vælger mellem aldersgrupperne under 1 år, 1-2 år og 3-6 år, er der dog en klar overvægt af såvel daginstitutionsledere (19 %) som dagtilbudsschefer (12 %), der peger på aldersgruppen 1-2 år. Det er særligt daginstitutionsledere i vuggestuer og integrerede institutioner, der oplever et behov for mere forskning om 1-2-årsområdet. DCU-kortlægningerne viser til gengæld, at der er en overvægt af forskning, der omhandler de 3-6-årige.

- **Der laves overvejende forskning i de aktører, der efterspørges forskning i**

Blandt såvel daginstitutionsledere som dagtilbudsschefer er der størst opbakning til forskning om de aktørgrupper, der er tættest på den pædagogiske praksis (fx børn, pædagogisk personale og daginstitutionsledere) frem for aktørgrupper, der er længere fra praksis (fx staten og politikere). Ligeledes viser DCU-kortlægningerne, at der findes mest forskning om de aktørgrupper, der er tættest på praksis. Mht. aktører er der altså bedst overensstemmelse mellem efterspørgslen på forskning fra målgruppen og den forskning, der faktisk findes på området.

- **Kommuner og dagtilbud ønsker mere inddragelse**

Et flertal af både daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer angiver, at dagtilbud og kommuner på forskellig vis bør inddrages mere i forskningen. Det handler både om at blive inddraget i, hvilken forskning der er behov for på dagtilbudsområdet, og – for dagtilbudsschefernes vedkommende – om at blive inddraget i den tidlige formulering af konkrete forskningsprojekter. Et flertal af daginstitutionslederne og særligt dagtilbudsscheferne vurderer desuden, at de har de nødvendige kompetencer til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter. Begge grupper, dog særligt daginstitutionslederne, oplever, at de er udfordret mht. tid til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter. Interviewene indikerer også, at tids- og ressourceaspektet er en udfordring i forbindelse med deltagelse i forskningsprojekter. Dog er der mange, der giver udtryk for, at hvis man kan se værdien i at deltage, så finder man tiden.

- **Dansk dagtilbudsforskning opleves som mest relevant**

Et stort flertal af såvel daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer svarer ”I nogen grad” eller ”I høj grad” til, at dansk og skandinavisk forskning kan være relevant i en

dansk dagtilbudskontekst. En væsentlig større andel af både daginstitutionsledere (88 %) og dagtilbudsschefer (95 %) angiver dog, at dansk forskning i høj grad er relevant, end tilfældet er for skandinavisk forskning, hvor kun 37 % af daginstitutionslederne og 56 % af dagtilbudsscheferne angiver ”I høj grad”. 65 % af dagtilbudsscheferne og 44 % af daginstitutionslederne finder i nogen grad eller i høj grad, at forskning, der omhandler dagtilbud i ikke-skandinaviske vestlige lande, kan være relevant i en dansk dagtilbudskontekst. Ca. 26 % finder forskning om dagtilbud i øvrige lande relevant. Interviewene indikerer, at det formentlig handler om en fælles kultur og børneforståelse, der gør forskning fra Skandinavien så relevant, at den i nogle tilfælde kan overføres direkte til en dansk kontekst. Det betyder ikke, at forskning fra andre lande ikke opleves som relevant. Den skal dog oversættes – fx når man benytter koncepter, der baserer sig på amerikansk forskning – og ofte er den mere egnet til at give inspiration end til direkte overførelse.

02

Diskussion af implikationer

2. Diskussion af implikationer

Analysens resultater peger på, at der er stor appetit på dansk dagtilbudsforskning, og at den opleves som vigtig for det pædagogiske arbejde. Dog peger analysen også på, at der er emner og typer af forskning, der efterspørges, men som ikke ser ud til at være repræsenteret i den eksisterende forskning i samme grad. I dette kapitel diskuteres, hvad implikationerne bør være af disse fund, når vi sammenholder dem med øvrig viden på området.

Bør der prioriteres flere midler til dagtilbudsområdet?

Selvom det kan være vanskeligt at vurdere, hvad der er et passende niveau for forskningsfinansiering for et givent område, er der alligevel flere tegn på, at der med fordel kunne tilføres flere midler til danske dagtilbudsforskning. For det første forskes der mere i dagtilbud i de øvrige skandinaviske lande, som Danmark ofte sammenlignes med (Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning 2019; IRIS Group for Rådet for Børns Læring 2020). Det skal ses i lyset af, at en videnskortlægning gennemført af Rambøll Management og Ren Viden for DEA og LEGO Fonden peger på, at vidensgrundlaget på en række områder er spinkelt – undersøgelsen fokuserer dog primært på effektorienteret forskning (DEA under udgivelse).¹ Og selvom forskning fra andre skandinaviske lande også opleves som relevant i en dansk dagtilbudskontekst, så er det den danske dagtilbudsforskning, der opleves som mest relevant. For det andet viser denne analyse, at der er stor efterspørgsel på forskning – særligt efter at den styrkede pædagogiske læreplan er indført. For det tredje viser analysen, at der er væsentlige emner og typer forskning, der efterspørges, men som ikke imødekommes i den eksisterende forskning i samme grad. Det peger samlet set på, at det vil være hensigtsmæssigt at tilføre området flere midler.

Kan vi udmønte midlerne til dagtilbudsforskning på en mere hensigtsmæssig måde?

Ved sidste års forhandlinger om forskningsreserven blev det besluttet at skrive ind i aftaleteksten, at ministeren "[...] tager initiativ til at udvikle en hensigtsmæssig model for udmøntning af en styrket pædagogisk forskningsindsats rettet mod de mindste børn" (Uddannelses- og Forskningsministeriet 2019: 10). Senest har Kommunernes Landsforening i deres udspil "Sammen om de bedste rammer for gode børneliv" fremhævet et nyt forskningsråd dedikeret praksisnær forskning på især 0-6-årsområdet som et muligt svar på, hvordan vi får mere forskning, der er relevant for sektoren.

DEA ser det som afgørende, i lyset af fundene i denne analyse, og hvad vi ellers ved om forskningen på området, at der kommer en grundig diskussion af såvel organiseringen af som den konkrete udmøntning af forskningsmidlerne. For det første peger ønsket om inddragelse blandt dagtilbudschefer og daginstitutionsledere på, at der kan være behov for at tænke dette aspekt ind i en organisatorisk model for udmøntning af midler på området. For det andet viser analysen, at der er temaer og typer af forskning, der efterspørges af

---

¹ Behovet for viden er også fremhævet i forhold til eksempelvis kompetenceudvikling af blandt andet pædagoger (VIVE 2018, <https://www.vive.dk/media/pure/11683/2353702>) og i forhold til effekten af bestemte typer af tiltag på dagtilbudsområdet (SFI 2014, <https://www.vive.dk/media/pure/5159/276706>).

daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer, men som ikke findes i den eksisterende forskning. Dette peger ligeledes på, at der er behov for en diskussion i sektoren af, hvordan man mest hensigtsmæssigt, blandt andet gennem puljer til forskning på området, får den forskning på området, samfundet har brug for. I den sammenhæng er nærværende analyse naturligvis blot ét perspektiv på, hvad der er brug for mere forskning om.

Hvordan gennemføres samarbejdet om forskning med dagtilbud og kommuner på den mest hensigtsmæssige måde?

Analysen viser, at et flertal af både daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer vurderer, at de ikke inddrages nok i forskningen. Både i forhold til at pege på, hvilken forskning der er behov for (som diskuteret ovenfor), og i forhold til at tilrettelægge og gennemføre forskningen. Analysen inddrager ikke forskernes perspektiv på relationen, men resultaterne fra denne undersøgelse peger på, at der kan være plads til forbedring af samarbejdsrelationen.

Hvis forskningens inddragelse af kommuner og dagtilbud skal forbedres, kræver det noget af begge parter. Der skal være et niveau af "absorptive capacity" i kommuner og dagtilbud – dvs. evnen til at se værdien i ny viden og kunne bruge den aktivt (DEA 2016). Det kræver ikke nødvendigvis forskningskendskab eller erfaringer med forskning, da inddragelse kan antage mange former. Omvendt kræver det også, at forskere er gode til, og opbygger erfaring med, at inddrage kommuner og dagtilbud på meningsfulde måder i forskningen.

Der er dog ingen nemme opskrifter på, hvordan samarbejdet kan udvikles, men analysen viser, at der blandt kommuner og dagtilbud er et ønske om yderligere inddragelse i forskningen.

03

Forskningens generelle relevans

3. Forskningens generelle relevans

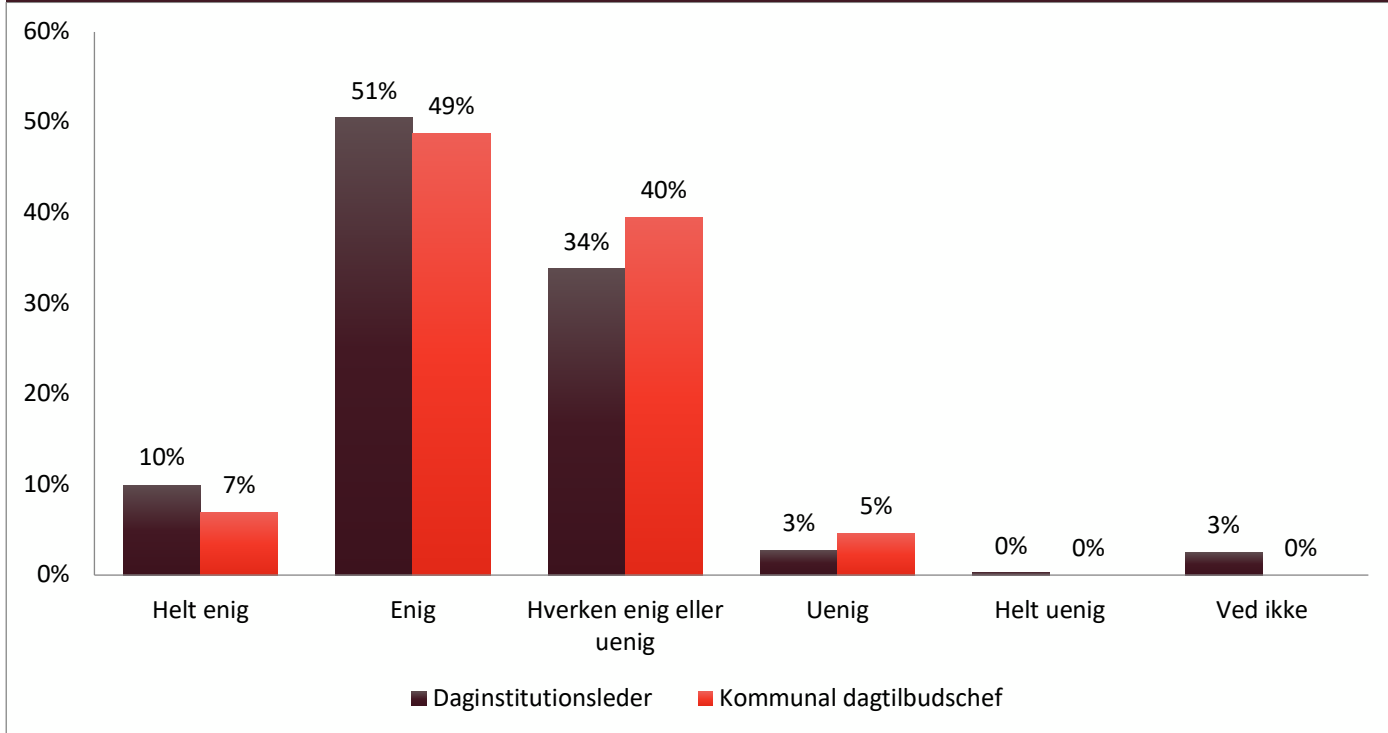
I dette kapitel beskæftiger vi os med, hvordan daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer ser på forskningens generelle relevans, herunder hvad der ligger i begrebet relevans, ved at spørge om, hvad forskning skal kunne for at være relevant for det pædagogiske arbejde, og om forskningen så faktisk er i stand til det.

Lidt flere end halvdelen af daginstitutionslederne og dagtilbudsscheferne angiver, at de er enige eller helt enige i, at dagtilbudsforskningen er relevant for det, som de oplever som generelle udfordringer på dagtilbudsområdet. En større andel af de daginstitutionsledere, der hyppigt får indsigt i forskning, oplever, at dagtilbudsforskningen generelt er relevant. Der er få, som er uenige i, at dagtilbudsforskningen er relevant. Til gengæld er der en forholdsvis stor andel, der hverken er enige eller uenige, hvilket indikerer, at der også ifølge målgruppen er plads til forbedring.

Analysens resultater udfolder desuden daginstitutionsledernes og dagtilbudsschefernes forståelse af, hvad de forstår ved relevans. Blandt daginstitutionslederne og dagtilbudsscheferne er der bred enighed om, at forskningen skal kunne 1) lede til kritisk refleksion i det pædagogiske personales arbejde, 2) give nye ideer og inspiration til det pædagogiske arbejde, 3) styrke vidensgrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde og 4) anvisе værktøjer og redskaber til brug i det pædagogiske personales arbejde. Der er mindre tilslutning til, at forskningen 5) skal gøre det muligt at måle eller sammenligne, hvor 72 % af dagtilbudsscheferne og 51 % af daginstitutionslederne er enige eller helt enige. Når vi spørger om, om forskningen rent faktisk er i stand til sidstnævnte, falder tilslutningen markant for dagtilbudsscheferne, hvor 28 % vurderer, at forskningen gør det muligt at måle og sammenligne. Af interviewene fremgår det desuden, at pædagogerne er skeptiske overfor, hvorvidt man faktisk kan sammenligne og måle meningsfyldt. For både daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer er der desuden relativt stor afstand (hhv. 33 og 32 procentpoint) mellem ønsket om, at forskning skal kunne *styrke vidensgrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde* og så deres vurdering af, om forskningen faktisk er i stand til dette.

Spørgsmålene i spørgeskemaet handler alle om dansk dagtilbudsforskning. Målgruppen er dog også blevet bedt om at vurdere, hvor relevant de oplever forskning om dagtilbud i andre lande. Alle daginstitutionsledere og stort set alle dagtilbudsschefer oplever, at forskning, der omhandler danske dagtilbud, kan være relevant, mens der også er stor tilslutning til, at forskning om dagtilbud i de øvrige skandinaviske lande er relevant. Knap halvdelen og ca. to tredjedele af hhv. dagtilbudsscheferne og daginstitutionslederne vurderer, at forskning, der omhandler dagtilbud i ikke-skandinaviske lande, kan være relevant i en dansk dagtilbudskontekst. Færrest, men stadigvæk ca. en fjerdedel af daginstitutionslederne og dagtilbudsscheferne, vurderer, at forskning om dagtilbud i den øvrige del af verden kan være relevant. Interviewene understreger, at det formentlig handler om en fælles kultur og børneforståelse, der gør forskning fra Skandinavien så relevant, at den i mange tilfælde kan overføres direkte til en dansk kontekst. Forskning fra andre lande opleves som mere egnet til at give inspiration end til direkte overførelse.

Figur 3.1 // Den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, er relevant for det, jeg oplever som generelle udfordringer på dagtilbudsområdet.

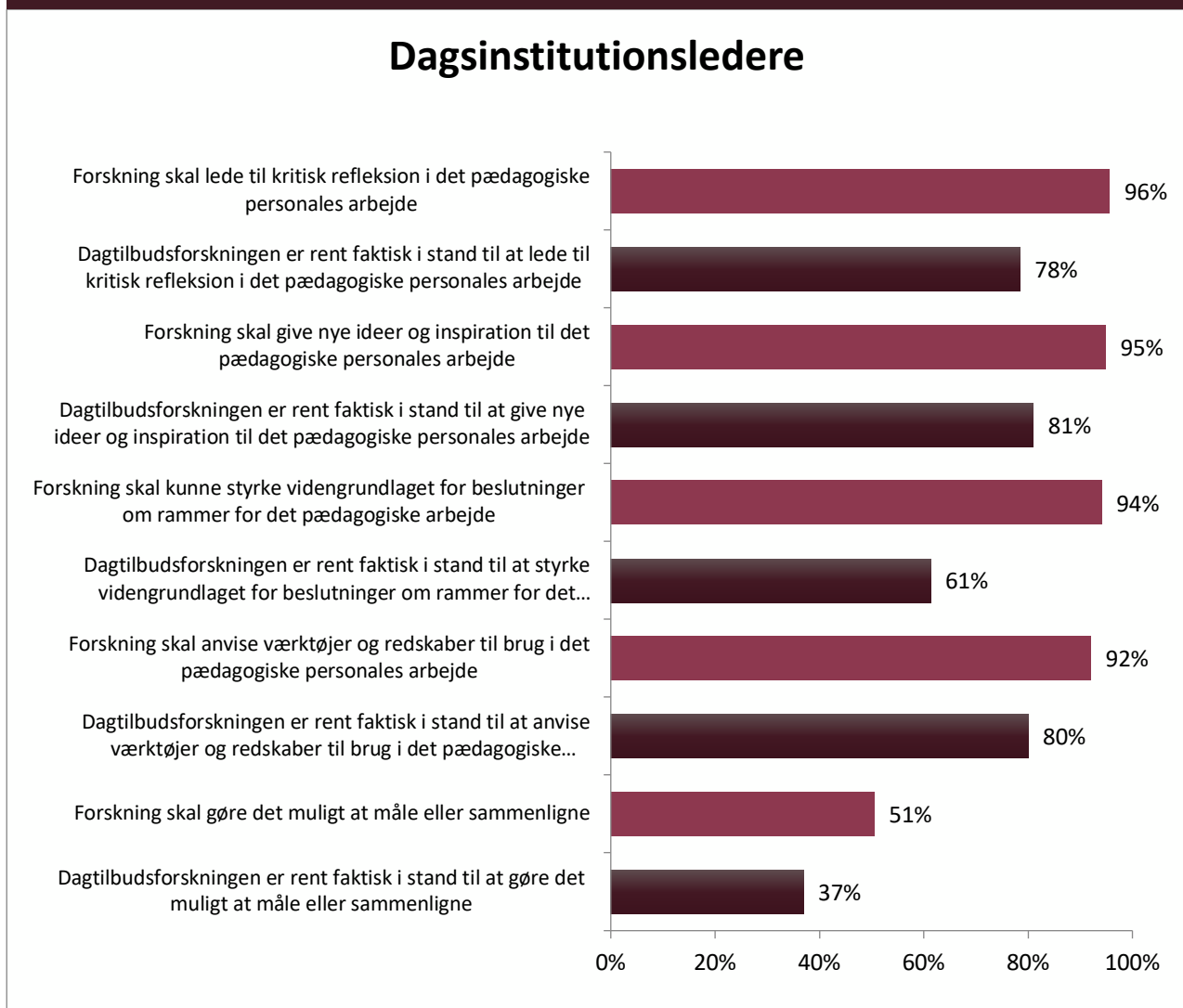
n, daginstitutionsledere = 390

n, dagtilbudschef = 43

Lidt flere end halvdelen af daginstitutionslederne og af dagtilbudscheferne angiver, at de er enige eller helt enige i, at dagtilbudsforskningen er relevant for det, som de oplever som generelle udfordringer på dagtilbudsområdet. Det gælder 61 og 56 % af hhv. daginstitutionslederne og dagtilbudscheferne. 65 % af de daginstitutionsledere, der hyppigt får indsigt i forskning, oplever, at dagtilbudsforskningen generelt er relevant. Til sammenligning er det 3 og 5 % af hhv. daginstitutionslederne og dagtilbudscheferne, der er uenige eller helt uenige i, at dagtilbudsforskningen er relevant for det, som de oplever som generelle udfordringer på dagtilbudsområdet.

Der er dog en forholdsvis stor gruppe af både daginstitutionsledere og dagtilbudschef, der svarer "Hverken enig eller uenig" på spørgsmålet. Hæfter man sig samtidig ved, at ret få har svaret "Helt enig", antyder det, at der også er en del, der ikke er helt overbevist om forskningens relevans. Andelen af hverken eller-svar kan også antyde, at det er svært at svare generelt på spørgsmålet. Derfor udfoldes og nuanceres billedet af forskningens relevans i de følgende figurer og kapitler.

Figur 3.2 // Hvad forskningen skal kunne, og hvad den rent faktisk er i stand til ("Enig" og "Helt enig")

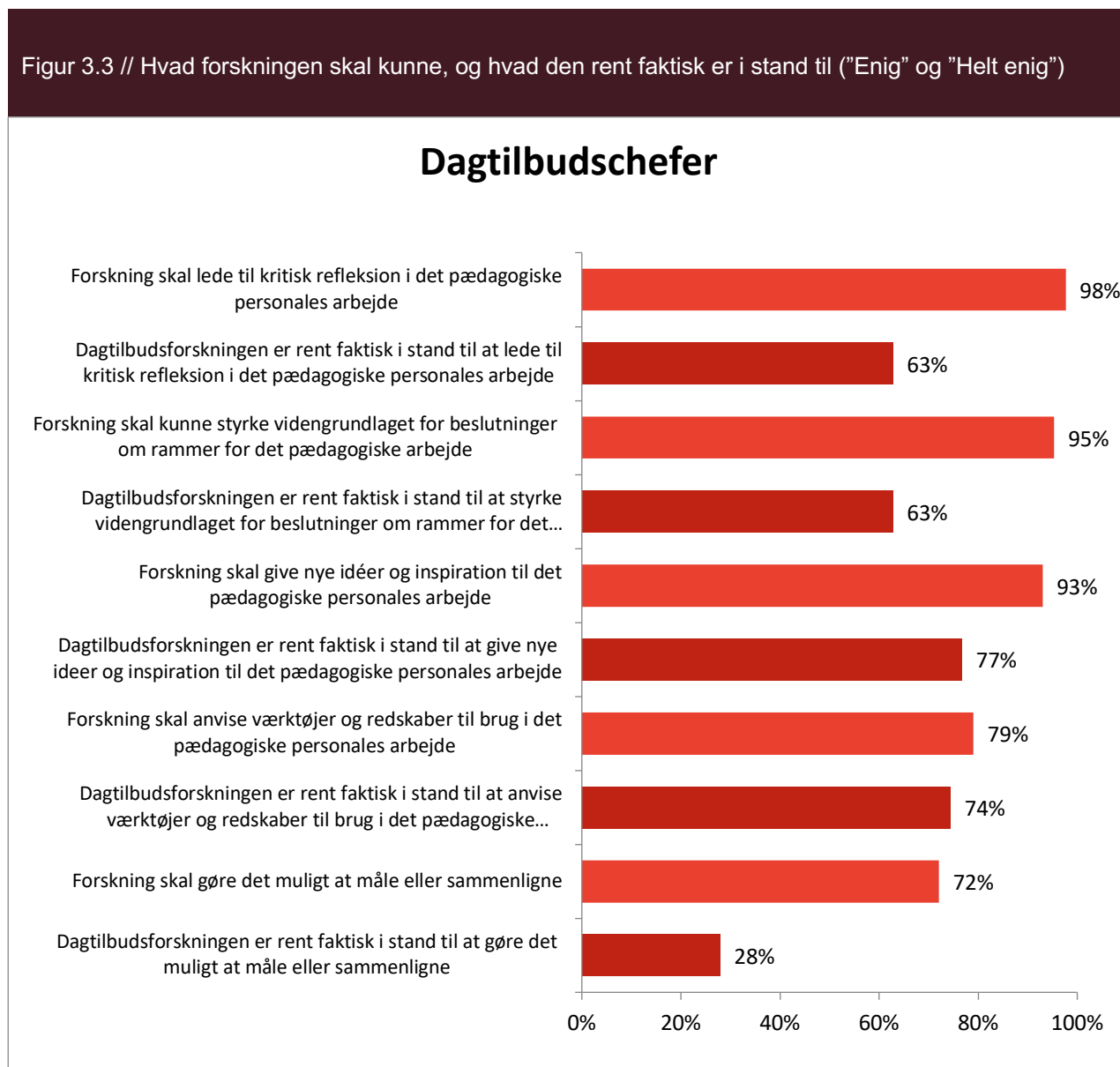
n, daginstitutionsledere = 390

For at undersøge, hvad respondenterne forstår ved relevans, har vi spurgt dem om, hvad forskningen skal kunne for at være relevant. Derefter har vi spurgt dem om, hvorvidt forskningen rent faktisk kan det.

Blandt daginstitutionslederne er der bred enighed om, at forskningen skal 1) lede til kritisk refleksion i det pædagogiske personales arbejde, 2) give nye ideer og inspiration til det pædagogiske arbejde, 3) styrke vidensgrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde og 4) anvise værktøjer og redskaber til brug i det pædagogiske personales arbejde. Her er mindst 92 % enige eller helt enige. Der er mindre tilslutning til, om forskningen skal gøre det muligt at måle eller sammenligne, hvor 51 % er enige eller helt enige.

Når vi sammenholder, hvad forskningen skal kunne, og hvad den rent faktisk kan, er der størst uoverensstemmelse i forhold til at styrke vidensgrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde. Her er forskellen 33 procentpoint. Dernæst om forskningen skal lede til kritisk refleksion i det pædagogiske personales arbejde, hvor forskellen er 18 procentpoint. Desuden er der færrest, der oplever, at forskningen er i stand til at gøre det muligt at måle eller sammenligne, hvor 37 % er enige heri.

n, dagtilbudschefer = 43

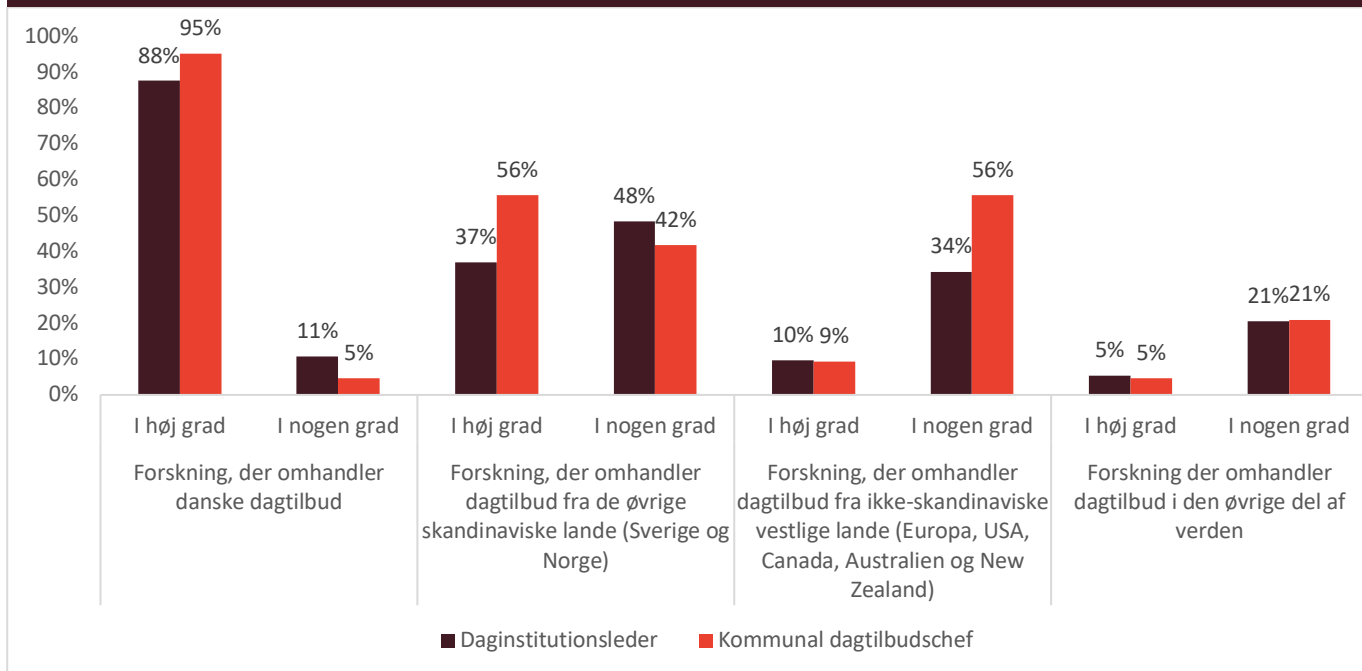
Blandt dagtilbudscheferne er der bred enighed om, at forskningen skal 1) lede til kritisk refleksion i det pædagogiske personales arbejde, 2) styrke vidensgrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde og 3) give nye ideer og inspiration til det pædagogiske arbejde. Mere end 9 ud af 10 af dagtilbudscheferne er enige eller helt enige heri. Omtrent 3 ud af 4 angiver, at forskningen skal anvise værktøjer og redskaber til brug i det pædagogiske personales arbejde og gøre det muligt at måle eller sammenligne.

Der er altså væsentlig flere dagtilbudsschefer, der angiver, at forskningen skal gøre det muligt at måle eller sammenligne i forhold til daginstitutionslederne. I interviewene ser vi, at særligt pædagogerne og en enkelt af daginstitutionslederne er skeptiske overfor, at forskningen skal bidrage til at gøre det muligt at måle og sammenligne. Her er det altså også dem, der er tættest på praksis, der forholder sig mest kritisk til dette formål med forskningen. Det nævnes fx, at institutioner er så forskellige, at det ikke giver mening at måle, eller at målinger blot giver et øjebliksbillede.

Når vi sammenholder, hvad forskningen skal kunne og kan, ifølge dagtilbudsscheferne, er der størst uoverensstemmelse i forhold til, om forskningen skal kunne og rent faktisk kan gøre det muligt at måle eller sammenligne, hvor forskellen er 44 procentpoint. Derudover er der også anseelige forskelle mellem, hvad forskningen skal kunne, og hvad den kan, når vi ser på at lede til kritisk refleksion i det pædagogiske personales arbejde og at styrke vidensgrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde. Her er forskellen på hhv. 35 og 32 procentpoint.

Meget taler for, at det er forventeligt med en diskrepans mellem respondenternes ønske mht. forskningen, og hvad den reelt kan – den ideelle verden vil som oftest ikke afspejle den reelle. Alligevel er det værd at se på de relative forskelle mellem items, da det alt andet lige må give en indikation af, hvor der særligt er udviklingspotentialer ifølge daginstitutionslederne og dagtilbudsscheferne. Fx afstanden fra ønske til virkelighed mht. dagtilbudsschefernes holdning til spørgsmålet om at måle og sammenligne – samt daginstitutionsledernes mindre tilslutning til, at forskningen overhovedet skal have det som formål – gør det klart, at forskning på området skal navigere mellem forskellige interesser og hensyn. Spørger man daginstitutionslederne og pædagogerne, er der en skepsis overfor i det hele taget af have en ambition om, at forskningen skal bidrage til at gøre det muligt at måle og sammenligne. Spørger man dagtilbudsscheferne, er udfordringen i højere grad, at den forskning, der findes, ikke i tilstrækkelig grad evner at gøre det.

Figur 3.4 // I hvilken grad vurderer du, at forskning i følgende landes dagtilbud kan være relevant i en dansk dagtilbudskontekst? ("I høj grad" + "I nogen grad")

n, daginstitutionsledere = 390

n, dagtilbudschef = 43

Forskningens oplevede relevans kan også være afhængig af, hvilke landes dagtilbud den omhandler. Der er overensstemmelse mellem daginstitutionsledernes og dagtilbudschefernes rangering af, hvilke landes dagtilbud der kan være relevante i en dansk dagtilbudskontekst. Alle daginstitutionsledere og stort set alle dagtilbudschefer oplever, at forskning, der omhandler danske dagtilbud, i høj grad eller i nogen grad kan være relevant. Der er ligeledes overvejende tilslutning til, at forskning om dagtilbud i de øvrige skandinaviske lande er relevant, hvor det gælder for 98 % af daginstitutionslederne og 85 % af dagtilbudscheferne. I vurderingen af forskning omhandlende dagtilbud i de øvrige skandinaviske lande vægter "I nogen grad" mere, end tilfældet er for dansk dagtilbudsforskning, hvor det store flertal svarer "I høj grad". Det er således forskning fra Danmark, der opleves som mest relevant. Knap halvdelen af dagtilbudscheferne vurderer, at forskning, der omhandler dagtilbud i ikke-skandinaviske lande, kan være relevant i en dansk dagtilbudskontekst, mens det gælder knap to tredjedele af daginstitutionslederne. Færrest, men stadigvæk ca. en fjerdedel af daginstitutionslederne og dagtilbudscheferne, vurderer, at forskning om dagtilbud i den øvrige del af verden kan være relevant.

I interviewene påpeger flere, at det formentlig handler om en fælles kultur og børneforståelse, der gør forskning fra Skandinavien så relevant, at den i nogle tilfælde kan overføres direkte til en dansk kontekst. Fx fremhæver flere norsk forskning som særligt interessant. Det betyder ikke, at forskning fra andre lande ikke er relevant. Den skal dog oversættes – fx når man benytter koncepter, der baserer sig på amerikansk forskning – og ofte er den mere egnet til at give inspiration end til direkte overførelse.

04

Emner og typer forskning

4. Emner og typer forskning

Dette kapitel omhandler relevansen af forskellige emner og typer af forskning.

Såvel daginstitutionsledere som dagtilbudsschefer angiver, at *børneperspektiver* (fx pædagogisk personales aktiviteter og understøttelse af børnegrupper og børnefællesskaber), *ledelse af børnegrupper* (fx pædagogisk personales aktiviteter og understøttelse af børnegrupper og børnefællesskaber) og *kvalitet i dagtilbud* (fx hvordan kvalitet forstås, og hvordan man kan se og undersøge kvalitet i dagtilbud) er de mest relevante emner, som forskning behandler, selvom rangeringen og tilslutningen varierer mellem de to grupper.

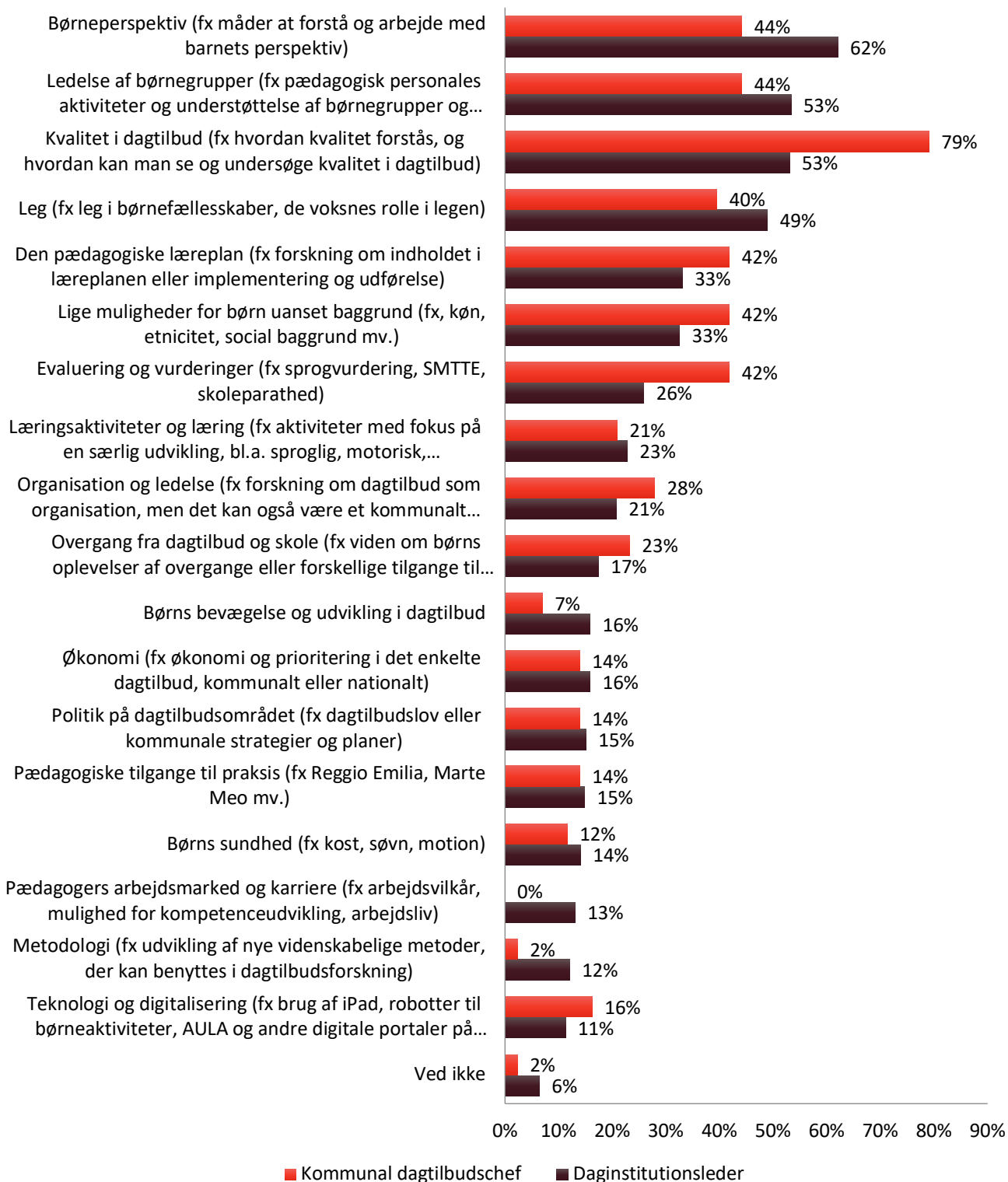
Når de fem emner med størst tilslutning blandt daginstitutionslederne og dagtilbudsscheferne sammenholdes med den forskning, som DCU har dokumenteret, der findes, kan vi se, at der er udgivet relativt lidt forskning om *ledelse af børnegrupper* i forhold til andelen, der efterspørger forskning om emnet. Det gør sig ligeledes gældende i forhold til daginstitutionsledernes efterspørgsel på forskning om *leg*. Flere nævner i interviewene leg som et væsentligt emne (også med den styrkede pædagogiske læreplan), som der mangler forskning om.

Blandt såvel daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer er der pæn tilslutning til relevansen af alle typer forskning, der dækker over *beskrivende forskning*, *opsummerende forskning*, *forskning i, hvad der virker (effektforskning)*, *udforskning af sammenhænge* og *forskning med forandringssigte*. Til gengæld er der i den eksisterende forskning, kortlagt af DCU, en stor overvægt af *beskrivende forskning* (77 %), hvorimod der blot er 13 % *udforskning af sammenhænge*, 7 % *forskning i, hvad der virker (effektforskning)*, og 3 % *opsummerende forskning*.

Blandt såvel daginstitutionsledere som dagtilbudsschefer er der størst opbakning til forskning om de aktørgrupper, der er tættest på den pædagogiske praksis (fx børn, pædagogisk personale og daginstitutionsledere) frem for aktørgrupper, der er længere fra praksis (fx staten og politikere). Ligeledes viser DCU-kortlægningerne, at der findes mest forskning om de aktørgrupper, der er tættest på praksis. Mht. aktører ser der altså ikke ud til at være nogen tydelig uoverensstemmelse mellem efterspørgslen på forskning og den forskning, der faktisk findes på området.

Mens de overvejende flertal i begge grupper vurderer, at der er lige stort behov for forskning om alle aldersgrupper mellem 0 og 6 år, peger 19 og 12 % af hhv. daginstitutionslederne og dagtilbudsscheferne på, at der er størst behov for forskning om børn i 1-2-årsalderen. Dette er desuden mere udbredt blandt daginstitutionsledere i vuggestuer og integrerede institutioner.

Figur 4.1 // Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? (Op til fem valg)

n, daginstitutionsledere = 390

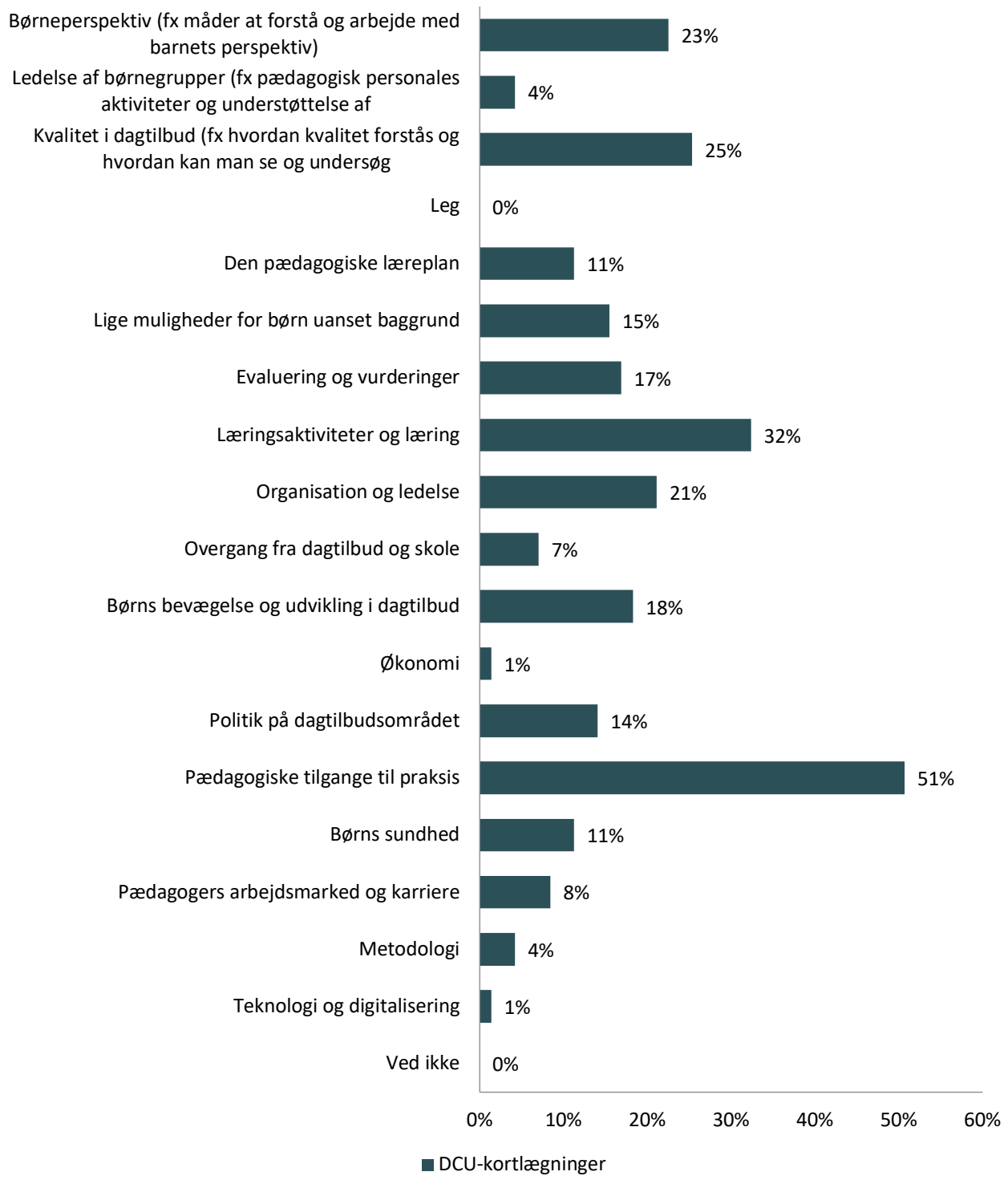
n, dagtilbudsschefer = 43

Emnekategorierne i figuren ovenfor stammer fra DCU's kortlægninger. Dog har vi tilføjet forklarende parenteser til alle emner.

Daginstitutionslederne angiver, at børneperspektiver (62 %), ledelse af børnegrupper (53 %) og kvalitet i dagtilbud (53 %) er de mest relevante emner, som forskningen behandler. Dagtilbudsscheferne angiver de samme emner som mest relevante, dog i en anden rækkefølge og med forskelle i tilslutningen. Dagtilbudsscheferne angiver, at kvalitet i dagtilbud (79 %), børneperspektiver (44 %) og ledelse af børnegrupper (44 %) er de mest relevante emner, som forskningen behandler.

Det emne, hvor der er størst forskel på de to gruppers svar, er kvalitet i dagtilbud. Her angiver 79 % af dagtilbudsscheferne, at emnet er blandt de mest relevante emner, forskningen behandler, mens det gælder 53 % af daginstitutionslederne. Derudover er der også forskel på emnet evalueringer og vurderinger, hvor 42 og 26 % af hhv. dagtilbudsscheferne og daginstitutionslederne angiver, at det er blandt de mest relevante emner, forskningen behandler, mens det er tilfældet for 44 % af dagtilbudsscheferne og 62 % af daginstitutionslederne i forhold til børneperspektiver.

Figur 4.2 // Hvilke emner forskes der i på dagtilbudsområdet? (DCU-kortlægninger)

n = 71

Tabel 4.1: Top-5 for daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer sammenholdt med bund i DCU-kortlægninger

Rangering	Daginstitutionsledere (top-5)	Dagtilbudsschefer (top-5)	DCU (bund-5)
1.	Børneperspektiver	Kvalitet i dagtilbud	Leg
2.	Ledelse af børnegrupper	Børneperspektiver	Økonomi
3.	Kvalitet i dagtilbud	Ledelse af børnegrupper	Teknologi og digitalisering
4.	Leg	Den pædagogiske læreplan	Metodologi
5.	Den pædagogiske læreplan	Lige muligheder for børn/evaluering og vurderinger	Ledelse af børnegrupper

Når de fem emner med størst tilslutning blandt daginstitutionslederne og dagtilbudsscheferne sammenholdes med den forskning, som DCU har dokumenteret, der udføres, kan vi se, at mens der er stor efterspørgsel blandt både daginstitutionslederne og dagtilbudsscheferne på forskning om ledelse af børnegrupper, så publiceres der kun lidt forskning om emnet. Derudover efterspørger daginstitutionslederne også forskning om leg, hvilket er det emne, der publiceres mindst forskning om. Flere nævner i interviewene særligt leg som et væsentligt emne (også med den styrkede pædagogiske læreplan).

Det følgende handler om forskellige typer af forskning. Opdelingen i typer af forskning stammer fra DCU-kortlægningerne, men DEA har valgt at inkludere en ny kategori, nemlig forskning med forandringssigte. Derfor indgår der fem typer, når daginstitutionslederne og dagtilbudsschefernes svar præsenteres, mens der kun er fire typer, når DCU-data præsenteres. Det betyder, at der kunne være studier, der – hvis DCU havde haft samme kategorier af typer – ville være klassificeret som forskning med forandringssigte.

Se beskrivelsen af de forskellige typer forskning, som de er blevet forklaret i spørgeskemaet herunder:

Forskning med forandringssigte: Forskning, der som led i forskningsprocessen sigter mod at skabe en forandring i den praksis, der undersøges. Fx aktionsforskning, der udvikler viden, ikke bare om, men sammen med praktikere. Formålet er at opnå læring og forandring gennem et samarbejde. Der bliver typisk brugt kvalitative metoder (dvs. fx at interviewe), men der kan også bruges kvantitative (fx registerdata eller spørgeskemaundersøgelser).

Udforskning af sammenhænge: Forskning, der undersøger sammenhænge mellem fænomener. Fx sammenhænge mellem risikofyldt leg og børns motoriske udvikling. Det kan undersøges både kvantitativt (statistiske metoder) og kvalitativt (fx ved at interviewe eller observere). Forskningen vil typisk kunne understøtte udviklingen af hypoteser om sammenhænge og vil til tider kunne give ideer til, hvordan der kan gribes ind for at forbedre en situation.

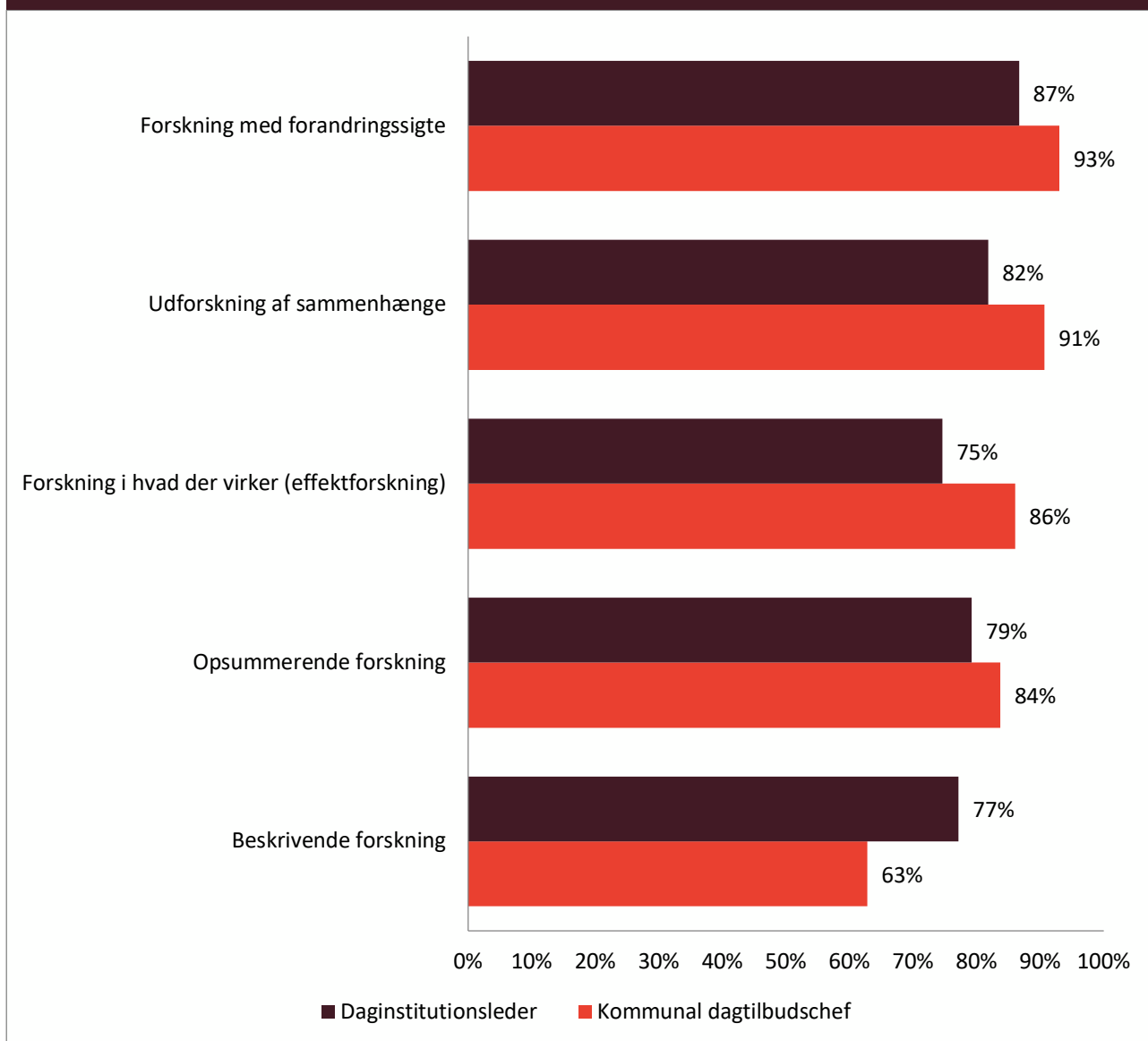
Forskning i hvad der virker (effektforskning): Forskning, der direkte måler effekt af en bestemt indsats. Fx brug af specifikke legemetoder. Her vil der ofte være tale om kvantitativ forskning (dvs. forskning, der bruger statistiske metoder). Studierne er karakteriseret ved, at de kan pege på, at en forandring skyldes en bestemt indsats. Denne

forskning er med til at vise, hvilke metoder/strategier/indsatser som kan være særligt fordelagtige at bruge.

Opsummerende forskning: Forskning, der skaber et overblik over tilgængelig forskning om et bestemt emne. Denne type forskning giver et samlet overblik over et bestemt emne, der ikke blot baserer sig på ét forskningsresultat. Fx forskningskortlægninger, der undersøger effekter af legemetoder i dagtilbud og giver en samlet vurdering af den inkluderede forskning.

Beskrivende forskning: Forskning, der på en beskrivende måde undersøger problemstillinger på dagtilbudsområdet. Fx undersøger, hvordan interaktioner i leg udfolder sig. Denne type forskning er ofte tæt på praksis, men kan i mindre grad sige noget om, hvilke interventioner der skaber bestemte effekter. Der kan både benyttes kvalitative metoder (dvs. fx at interviewe) og kvantitative (fx registerdata eller spørgeskemaundersøgelser).

Figur 4.3 // I hvilken grad finder du følgende typer forskning relevante for de emner, du netop har valgt? ("I høj grad" + "I nogen grad")

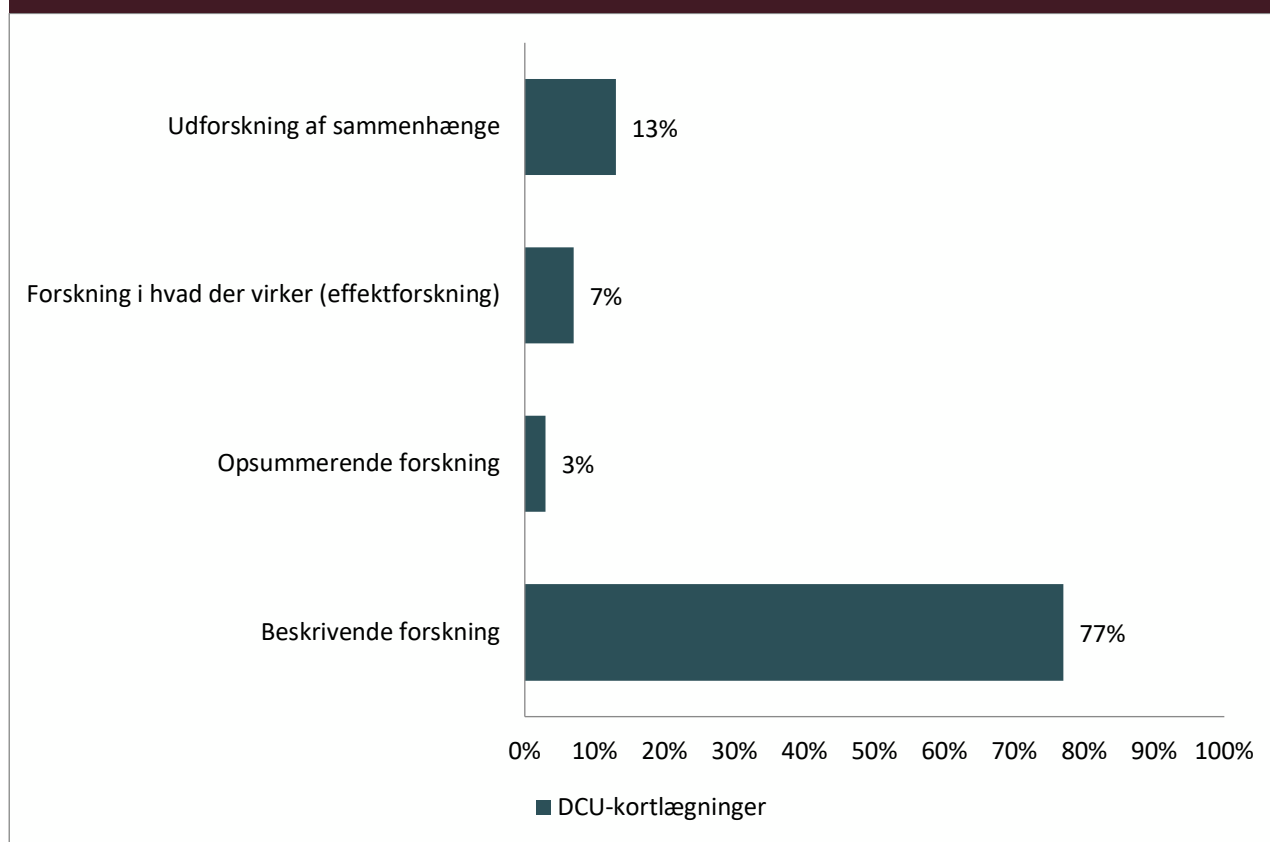
n, dageinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudschef = 43

Når dageinstitutionslederne og dagtilbudscheferne vurderer, hvilke typer af forskning der er relevante for de valgte forskningsemner, er der på tværs af forskningstyper stor tilslutning. Mellem tre ud af fire og godt ni ud af ti blandt både dageinstitutionslederne og dagtilbudscheferne angiver, at de i høj grad eller nogen grad finder beskrivende forskning, opsummerende forskning, effektforskning, udforskning af sammenhænge og forskning med forandringssigte relevant for de valgte emner. For begge grupper er der størst

tilslutning til forskning med forandringssigte og udforskning af sammenhænge². Tilslutningen til beskrivende forskning ligger lavere end for de øvrige forskningstyper for dagtilbudsschefernes vedkommende. Når der kontrolleres for, hvilke emner daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer vurderer relevansen af forskningstyper op imod, er der ikke nogen tydelige tendenser mht. emnevalg. Det vil med andre ord sige, at der ikke ser ud til at være en sammenhæng mellem, hvilke emner de vurderer, er mest relevante, og så hvilke typer forskning de vurderer, er mest relevante. Det gælder også, hvis der kontrolleres for, om grupper har særligt fokus på emner, der relaterer sig til praksis eller rammer for dagtilbud.

Figur 4.4 // Hvilke forskningstyper findes på dagtilbudsområdet? (DCU-kortlægninger)

n = 71

Til gengæld er der i den eksisterende forskning en stor overvægt af *beskrivende forskning* (som dog også i kortlægningerne indeholder det, DEA i spørgeskemaet har valgt at kalde *forskning med forandringssigte*). Hele 77 % af de kodede artikler tilhører kategorien *beskrivende forskning* mod 13 % *udforskning af sammenhænge*, 7 % *forskning i, hvad der virker (effektforskning)* og 3 % *opsummerende forskning*. Selvom det skal understreges, at en en-til-en sammenligning af procentsatserne i figuren direkte med efterspørgslen blandt

² Foruden *beskrivende forskning* er forskellene mellem tilslutningen til de fire øvrige forskningstyper blandt dagtilbudsscheferne ikke signifikante. **Udforskning af sammenhænge** er ikke signifikant forskellig fra *beskrivende forskning* og *opsummerende forskning* for daginstitutionslederne.

daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer ikke er mulig³, ser det ud til, at der er et potentiale for større variation i tilgangene anvendt i dagtilbudsforskningen, da efterspørgslen på forskningstyper er bredt funderet, mens udbuddet er koncentreret om beskrivende forskning.

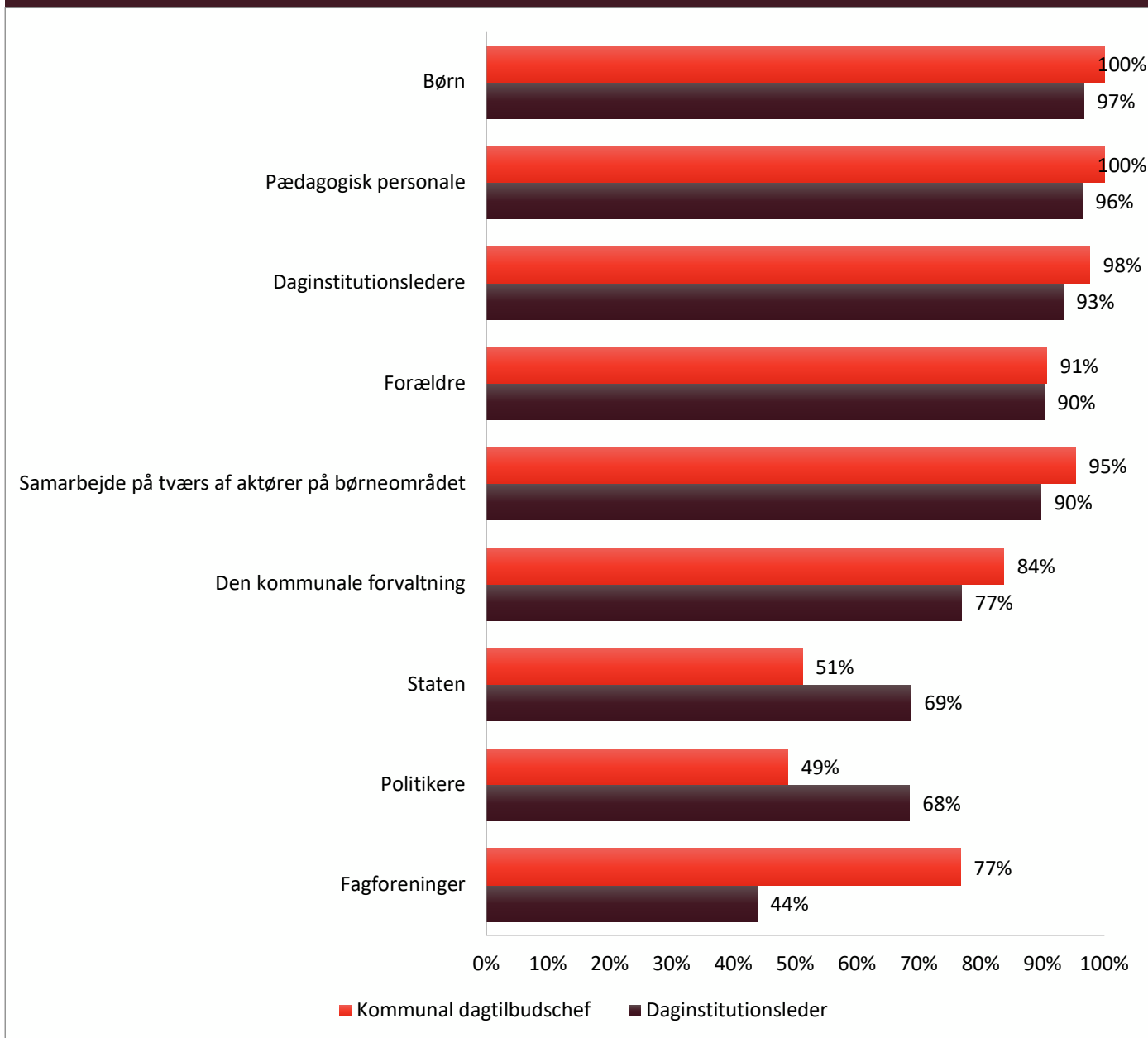
Interviewene peger på, at den praksisorienterede forskning, som de fleste henfører *beskrivende forskning* og *forskning med forandringssigte* til, er meget vigtig for deres arbejde, da den er let at omsætte. Men samtidig peger interviewene på vigtigheden af *forskning i, hvad der virker (effektforskning)*. Fx i forhold til at kunne dokumentere, at den praksis, man har, faktisk virker. Andre understreger specifikt, at vi skal have et bredt udvalg af typer af forskning, da de supplerer hinanden.

Efterspørgslen på forskning giver ikke nødvendigvis en rettesnor for, hvad det ideelle udbud bør være. Det giver dog en overordnet indikation af, hvorvidt den publicerede forskning, ifølge daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer, kunne have et bredere eller mere snævert fokus. Fx er det naturligt, at der er færre opsummerende artikler end andre typer forskning, da denne type forskning bygger på og opsummerer anden forskning. Derfor kan en stor efterspørgsel i teorien sagtens mødes af et relativt lille udbud.

---

³ Tallene i figur 4.4 fra DCU kortlægningerne skal summere til 100 på tværs af typerne, da hvert studie placeres i én af de fire kategorier. Derimod er der potentiale til, at 100 % er enige i vigtigheden af alle forskningstyper i figur 4.3. Derfor kan procenttallene ikke sammenlignes en-til-en.

Figur 4.5 // I hvilken grad synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? ("I høj grad" + "I nogen grad")

n, daginstitutionsledere = 390

n, dagtilbudsschefer = 43

Figuren ovenfor rapporterer på den oplevede relevans af forskning om forskellige aktører. Kategorierne afspejler de aktørkategorier, der er benyttet i DCU-kortlægningerne, om end kategorien *samarbejde på tværs af aktører på børneområdet* er tilføjet af DEA.

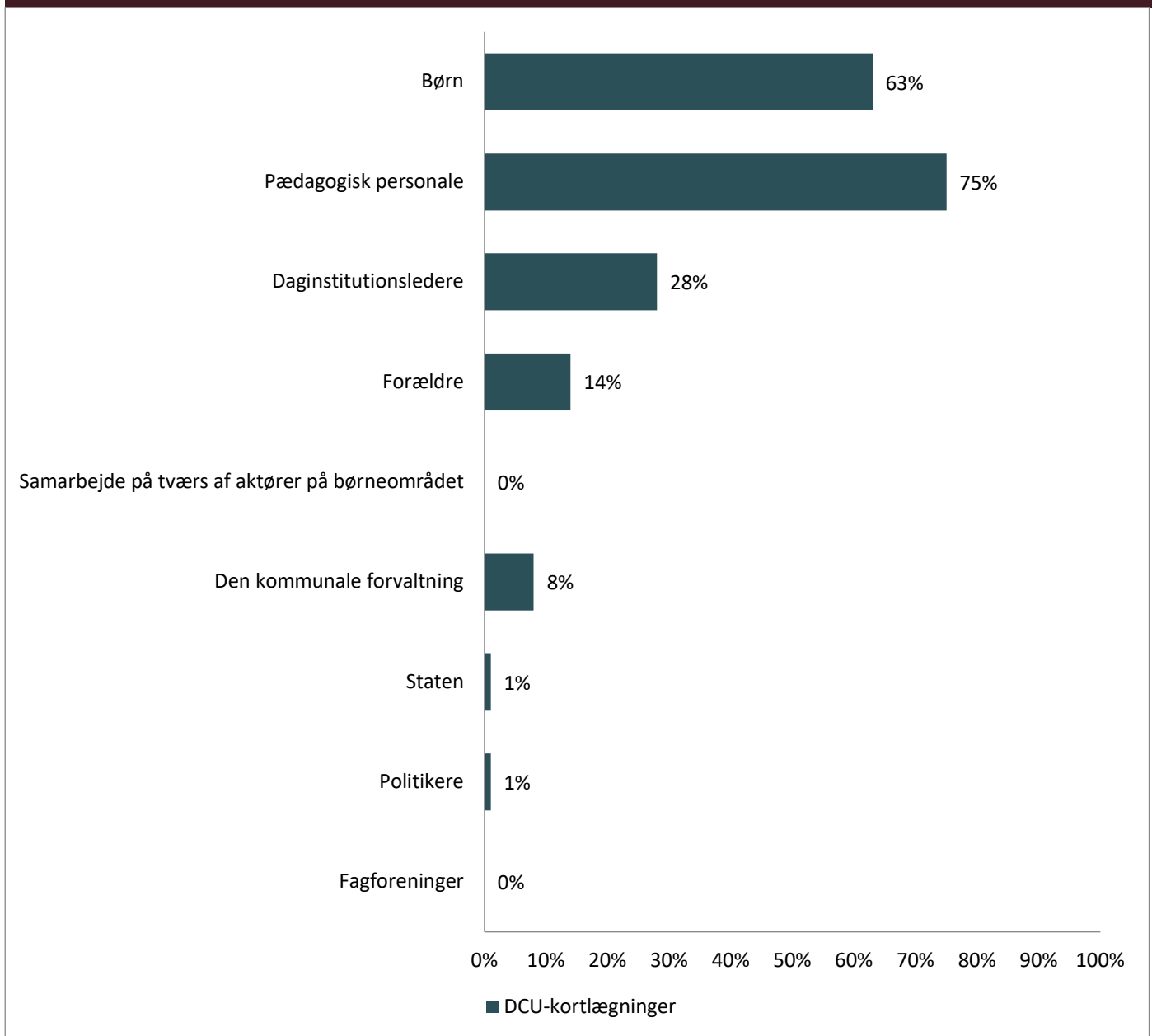
Mindst ni ud af ti daginstitutionsledere og dagtilbudsschefer oplever i høj grad eller nogen grad, at det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på børn, pædagogisk personale, daginstitutionsledere, forældre og aktører på tværs af aktørgrupper. Ca. to tredjedele af dagtilbudsscheferne oplever, at det er relevant at foretage forskning med fokus på politikere og staten, mens det samme gør sig gældende for ca. halvdelen af daginstitutionsledere. Over tre fjerdedele af daginstitutionslederne oplever, at det er relevant, at der foretages forskning med fokus på fagforeninger. Det gælder for 44 % af dagtilbudsscheferne. Der er således størst tilslutning til forskning om de aktørgrupper, der er tættest på praksis.

DCU-kortlægningerne dokumenterer i figuren nedenfor, at der ligeledes findes mest forskning om de aktørgrupper, der er tættest på praksis. Det ser altså ud til, at der ikke er nogen stor uoverensstemmelse mellem efterspørgslen på forskning og den forskning, der faktisk findes på området.⁴

---

⁴ Man skal ikke lægge for meget i, at procenttallene er meget forskellige i de to figurer. Det skyldes, at de, der besvarede spørgeskemaet, blev bedt om at bedømme vigtigheden af alle aktørgrupper, hvorimod studier i DCU-kortlægninger typisk blot ville omhandle én eller et par aktørgrupper. Således kan svarene ikke sammenlignes en-til-en.

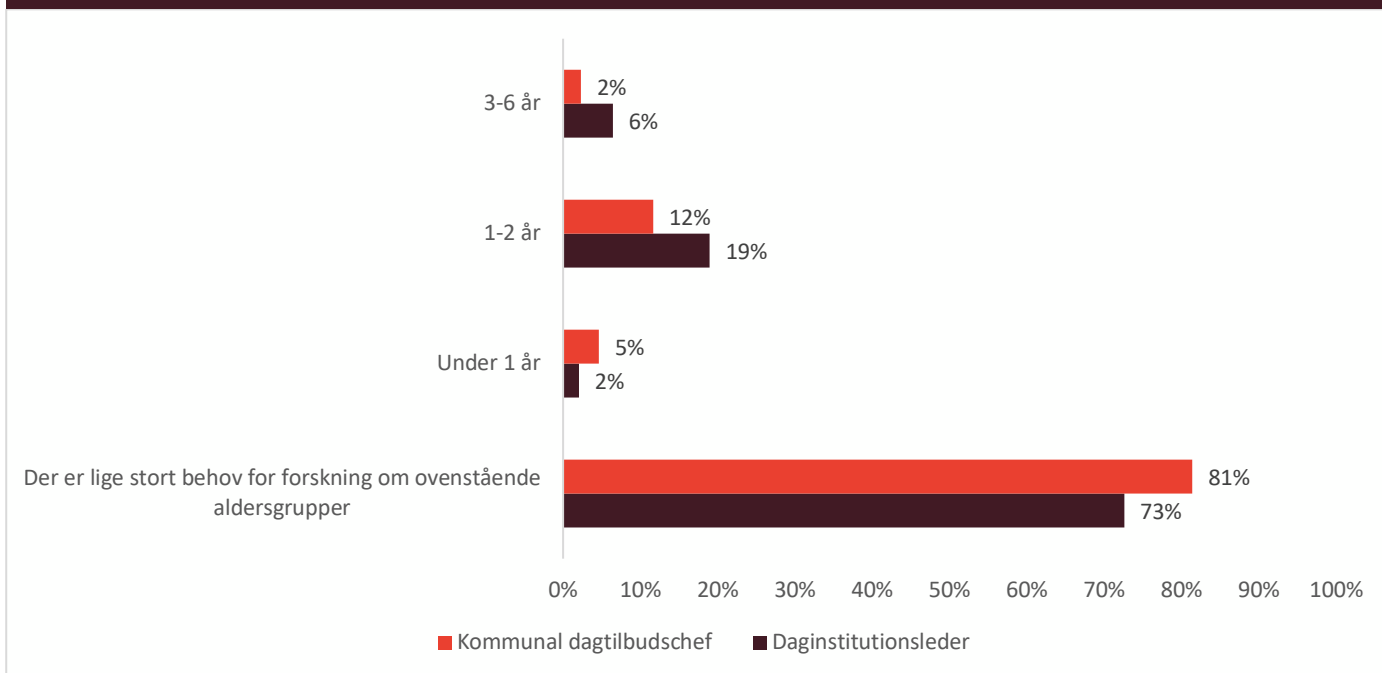
Figur 4.6 // Hvilke aktører findes der forskning om på dagtilbudsområdet? (DCU-kortlægninger)

n = 71

Figur 4.7 // Hvilke aldersgrupper mener du, at der er størst behov for at lave mere forskning om?

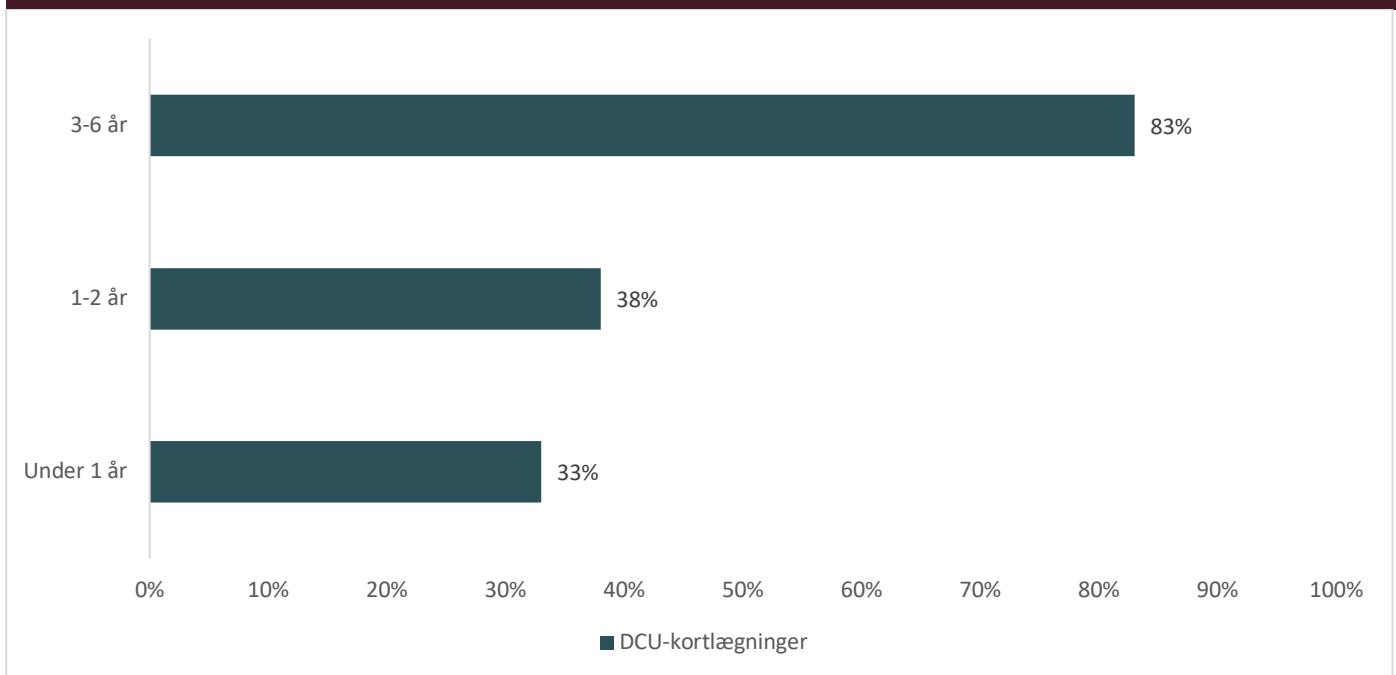
n, daginstitutionsledere = 390

n, dagtilbudsschefer = 43

81 % af dagtilbudsscheferne vurderer, at der er lige så stort behov for forskning om aldersgrupperne under 1 år, 1-2 år og 3-6 år, mens det samme gælder 73 % af dagtilbudsscheferne. 12 og 19 % af hhv. dagtilbudsscheferne og daginstitutionslederne vurderer, at der er størst behov for forskning om børn i 1-2-årsalderen. Det gør sig i særlig grad gældende for daginstitutionsledere i vuggestuer og integrerede institutioner. Der er tilslutning til de øvrige alderskategorier blandt 6 % eller færre i begge målgrupper.

DCU-kortlægningerne viser i figuren nedenfor, at der er en overvægt af forskning, der omhandler de 3-6-årige. Det kunne således tyde på, at der, ifølge daginstitutionslederne, er et behov for mere forskning om de mindste børn.

Figur 4.8 // Hvilke aldersgrupper forskes der i på dagtilbudsområdet? (DCU-kortlægninger)

n = 71

En del af særligt de pædagogiske konsulenter og daginstitutionslederne fandt ligeledes, at der manglede forskning om børn i 1-2-årsalderen. Nogle mulige forklaringer, der blev nævnt i interviewene, kunne være, at det var en vanskeligere gruppe at studere, fordi de ikke er så sprogligt udviklede endnu i den aldersgruppe, eller fordi læringsaspektet først bliver tydeligt i børnehavealderen, og at der derfor er mere at "arbejde med".

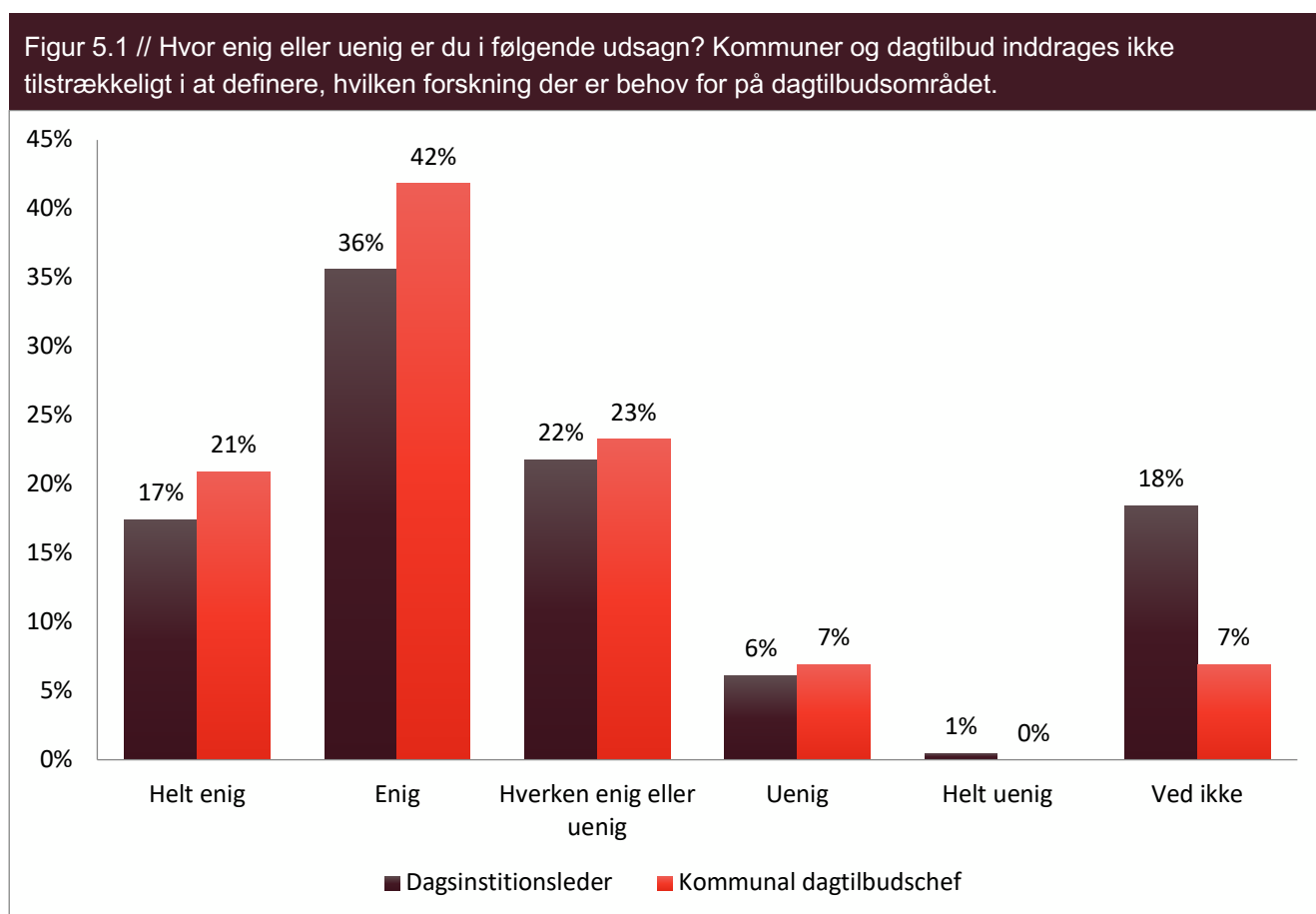
05

Inddragelse i forskningen

5. Inddragelse i forskningen

Følgende afsnit tegner et billede af, at der blandt både dagsinstitutionsledere og dagtilbudsschefer eksisterer et ønske om på forskellige måder at blive inddraget yderligere i det kommunale samarbejde om dagtilbudsforskning. Det gælder mellem 43 og 53 % af daginstitutionslederne og 38 og 63 % af dagtilbudsscheferne. Der er dog ligeledes en anseelig gruppe af daginstitutionsledere, der svarer "Ved ikke". Det varierer fra ca. en femtedel til en fjerdedel. Det afspejler formentlig, som det var tilfældet med de fleste interviewede, at de ikke har konkrete erfaringer med at være inddraget i forskningsprojekter.

Svarfordelingerne peger på, at tid kan være én årsag til, at samarbejdet ikke prioriteres mere blandt kommuner og dagtilbud. Dagsinstitutionsledere og dagtilbudsschefer angiver i hvert fald i højere grad, at kommuner og dagtilbud ikke afsætter den nødvendige tid til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter, end at de ikke har de nødvendige kompetencer.

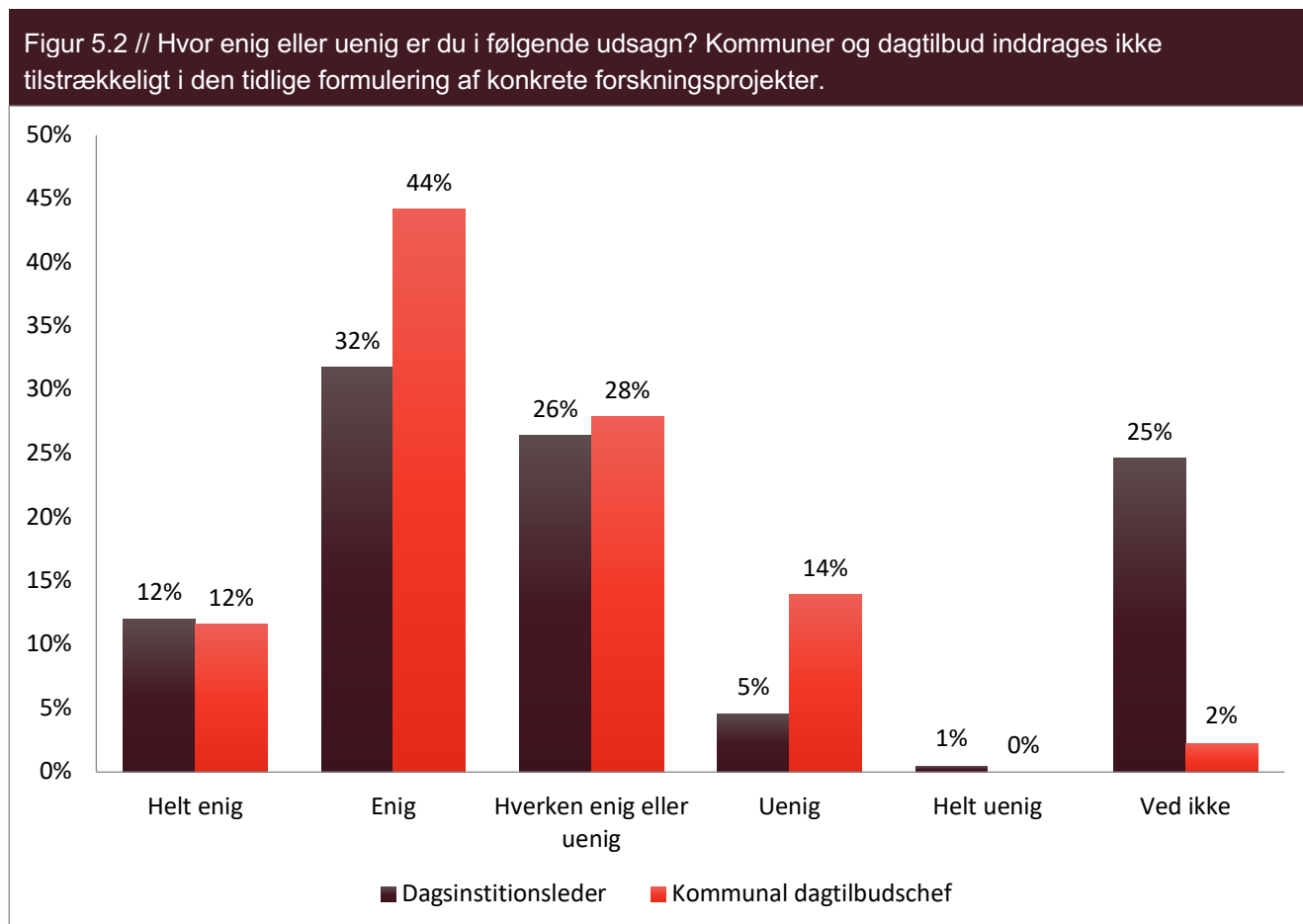

n, daginstitutionsledere = 390

n, dagtilbudsschefer = 43

Af figuren ovenfor fremgår det, at flertallet af dagsinstitutionsledere og kommunale dagtilbudsschefer er enige i, at kommuner og dagtilbud ikke inddrages tilstrækkeligt i at

definere, hvilken forskning der er behov for på dagtilbudsområdet. 53 % af dagsinstitutionslederne og 63 % af dagtilbudscheferne er enige eller helt enige i, at de ikke inddrages tilstrækkeligt. Til sammenligning erklærer 7 % fra hver gruppe sig uenige eller helt uenige i udsagnet. 19 % af dagsinstitutionslederne svarer "Ved ikke", mens det gælder 7 % af dagtilbudscheferne.

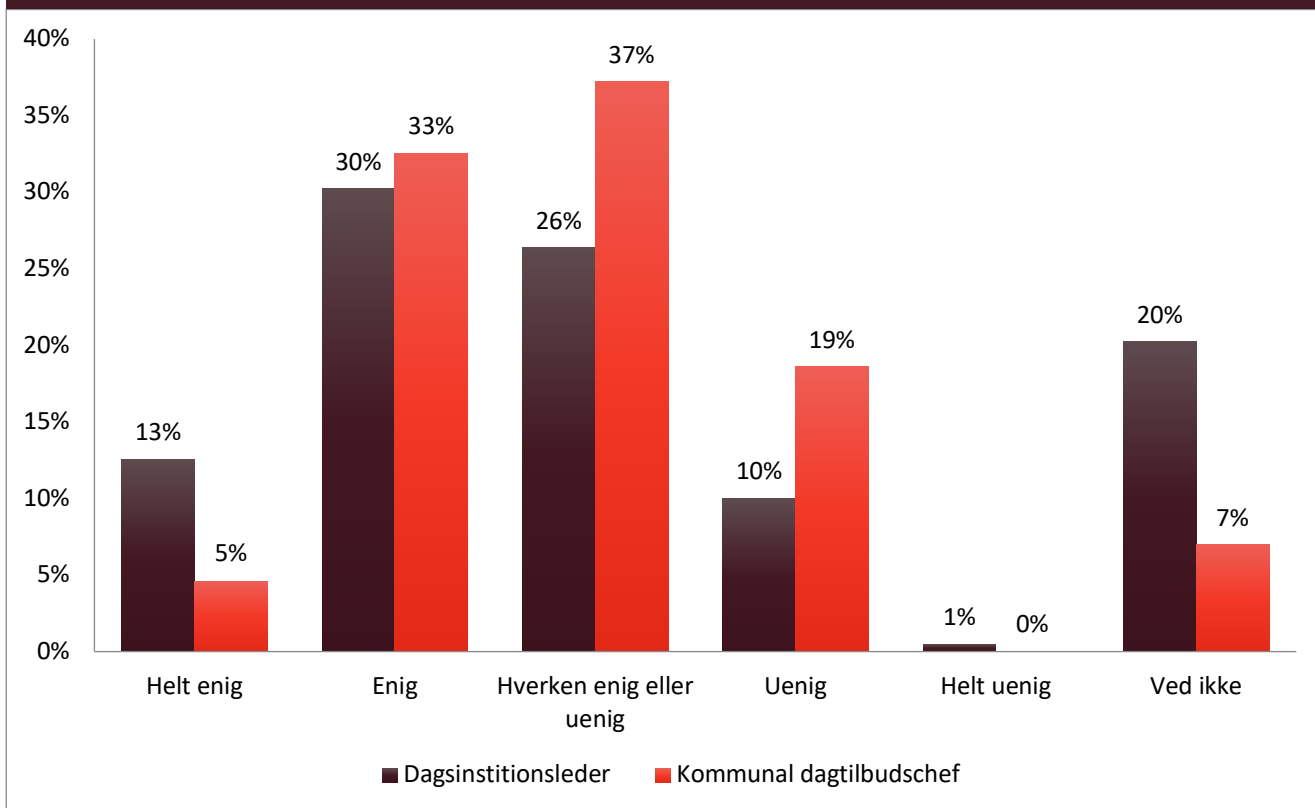

n, dagsinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudschefer = 43

56 % af dagtilbudscheferne angiver, at de er enige eller helt enige i, at kommuner og dagtilbud ikke inddrages tilstrækkeligt i den tidlige formulering af konkrete forskningsprojekter, mens det gælder 44 % af dagsinstitutionslederne. Til sammenligning er 14 % af dagtilbudscheferne og 6 % af dagsinstitutionslederne uenige eller helt uenige i det. 25 % af dagsinstitutionslederne svarer "Ved ikke", mens det gælder 2 % af dagtilbudscheferne.

Figur 5.3 // Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Kommuner og dagtilbud inddrages ikke tilstrækkeligt i den løbende tilrettelæggelse, tilpasning og udførelse af forskningsprojekter.

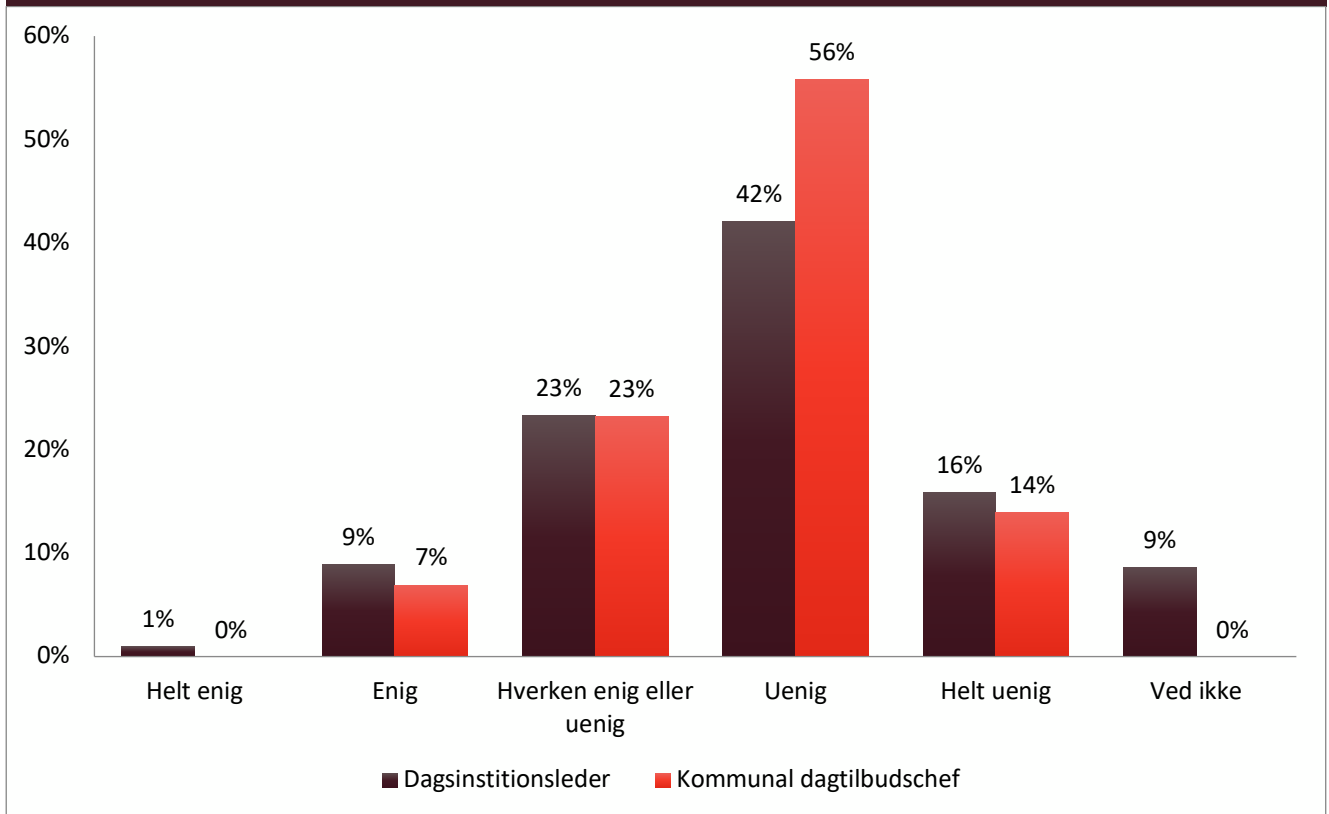

n, dagsinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudsschefer = 43

I figuren ovenfor angiver 43 % af dagsinstitutionslederne og 38 % af dagtilbudsscheferne, at de er enige eller helt enige i, at de ikke inddrages tilstrækkeligt i den løbende tilrettelæggelse, tilpasning og udførelse af forskningsprojekter. Modsat erklærer 11 % af dagsinstitutionslederne og 19 % af dagtilbudsscheferne sig uenige eller helt uenige i det. Dette udsagn adskiller sig fra de øvrige ved, at der er større tilslutning til hverken enig eller uenig-kategorien. 26 og 37 % af hhv. dagsinstitutionslederne og dagtilbudsscheferne angiver dette.

Figur 5.4 // Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Kommuner og dagtilbud har ikke de nødvendige kompetencer til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter.

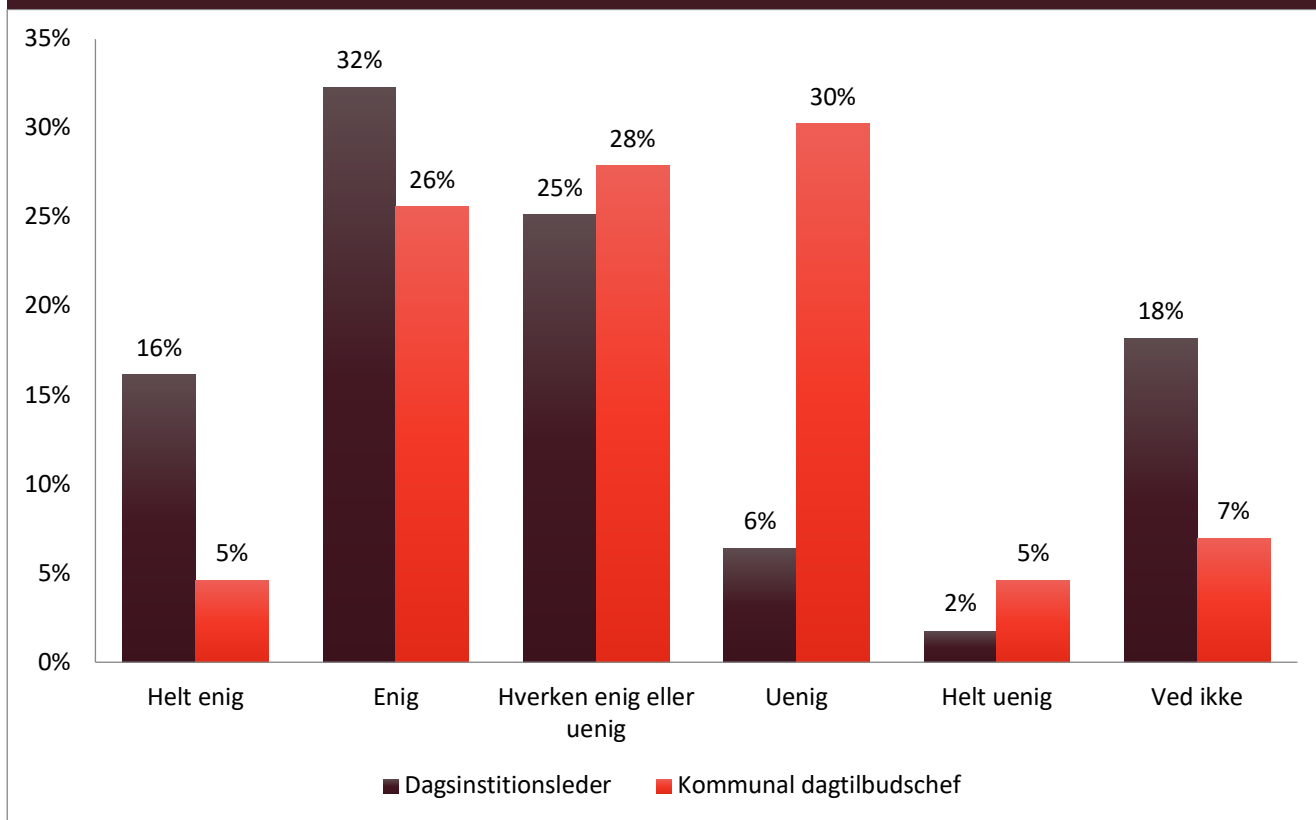

n, dagsinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudschefer = 43

70 % af dagsinstitutionslederne og 65 % dagtilbudscheferne er uenige eller helt uenige i, at kommuner og dagtilbud ikke har de nødvendige kompetencer til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter. Til sammenligning erklærer 7 % af dagtilbudscheferne og 10 % af dagsinstitutionslederne sig enige eller helt enige.

Figur 5.5 // Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Kommuner og dagtilbud afsætter ikke den nødvendige tid til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter.

n, dagsinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudsschefer = 43

48 % af dagsinstitutionslederne angiver, at de er helt enige eller enige i, at kommuner og dagtilbud ikke afsætter den nødvendige tid til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter, mens 31 % af dagtilbudsscheferne angiver dette. Altså er der 17 procentpoint flere blandt dagsinstitutionslederne, der tilslutter sig dette udsagn. Forskellen fremtræder tydeligere, hvis der skæves til fordelingen af de to gruppers svartilkendegivelse mht. svarmulighederne "Uenig" og "Meget uenig". Her erklærer 35 % af dagtilbudsscheferne sig uenige i, at kommuner og dagtilbud ikke afsætter den nødvendige tid til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter, mens det gælder 8 % af dagsinstitutionslederne.

Interviewene indikerer også, at tids- og ressourceaspektet er en udfordring for deltagelse i forskningsprojekter. Dog er der mange, der giver udtryk for, at hvis man kan se værdien i at deltage, så finder man tiden. Ser man til gengæld ikke værdien i at deltage, bliver der blot tale om en ekstra opgave, der skal findes tid og overskud til i en i forvejen presset hverdag.

06

Brug af forskning

6. Brug af forskning

Dette kapitel omhandler daginstitutionslederens og dagtilbudschefers kendskab til, holdning til og brug af forskning. Kapitlet giver blandt andet et indblik i, hvor vigtig forskningen opfattes af målgruppen, og hvordan brugen af forskellige kilder til forskningen varierer.

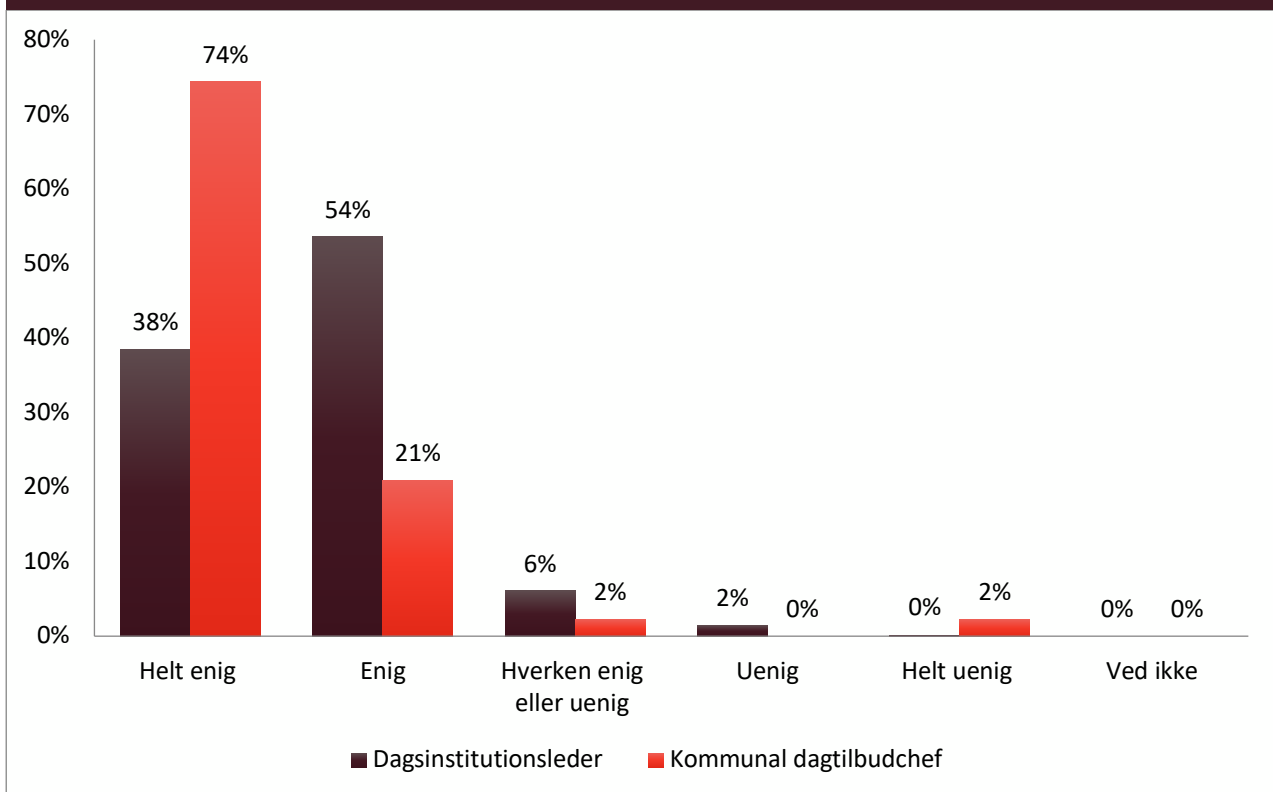
Mere end ni ud af ti blandt både daginstitutionslederne og dagtilbudscheferne er enige i, at det er vigtigt for dem at holde sig orienteret om resultaterne fra dansk dagtilbudsforskning. Lidt færre oplever, at de har et godt overblik over forskningen, hvilket gælder godt halvdelen af daginstitutionslederne og over to tredjedele af dagtilbudscheferne. Omtrent to tredjedele af daginstitutionslederne og dagtilbudscheferne giver udtryk for, at de ved, hvor og hvordan de finder dansk dagtilbudsforskning.

Der er altså en gruppe blandt daginstitutionslederne, som dels anerkender, at det er vigtigt at holde sig orienteret om forskning, og dels giver udtryk for, at de ved, hvor og hvordan de skal finde forskningen, men alligevel ikke har et godt overblik. Dog viser interviewene også, at de fleste, trods det manglende samlede overblik, oftest er i stand til at finde relevant viden, når behovet opstår.

Interviewpersonerne hæfter sig blandt andet ved, at forskningen er med til at opkvalificere hele professionen og øge status af og respekt for faget. Derudover er det en udbredt opfattelse blandt de interviewede, at den styrkede pædagogiske læreplan har skabt fokus på – og legitimitet mht. – øget brug af forskning om det pædagogiske arbejde.

Den hyppigste kilde til forskning blandt daginstitutionsledere og dagtilbudschefer er sekundær forskningslitteratur. Mens daginstitutionslederne i højere grad anvender primær litteratur som kilde til forskning, får dagtilbudscheferne oftere formidlet den mundtligt. Dagtilbudscheferne får desuden hyppigere kendskab til forskning gennem deltagelse i forskningsprojekter end daginstitutionslederne.

Figur 6.1 // Det er vigtigt for mig at holde mig orienteret om resultaterne fra dansk dagtilbudsforskning

n, daginstitutionsledere = 390

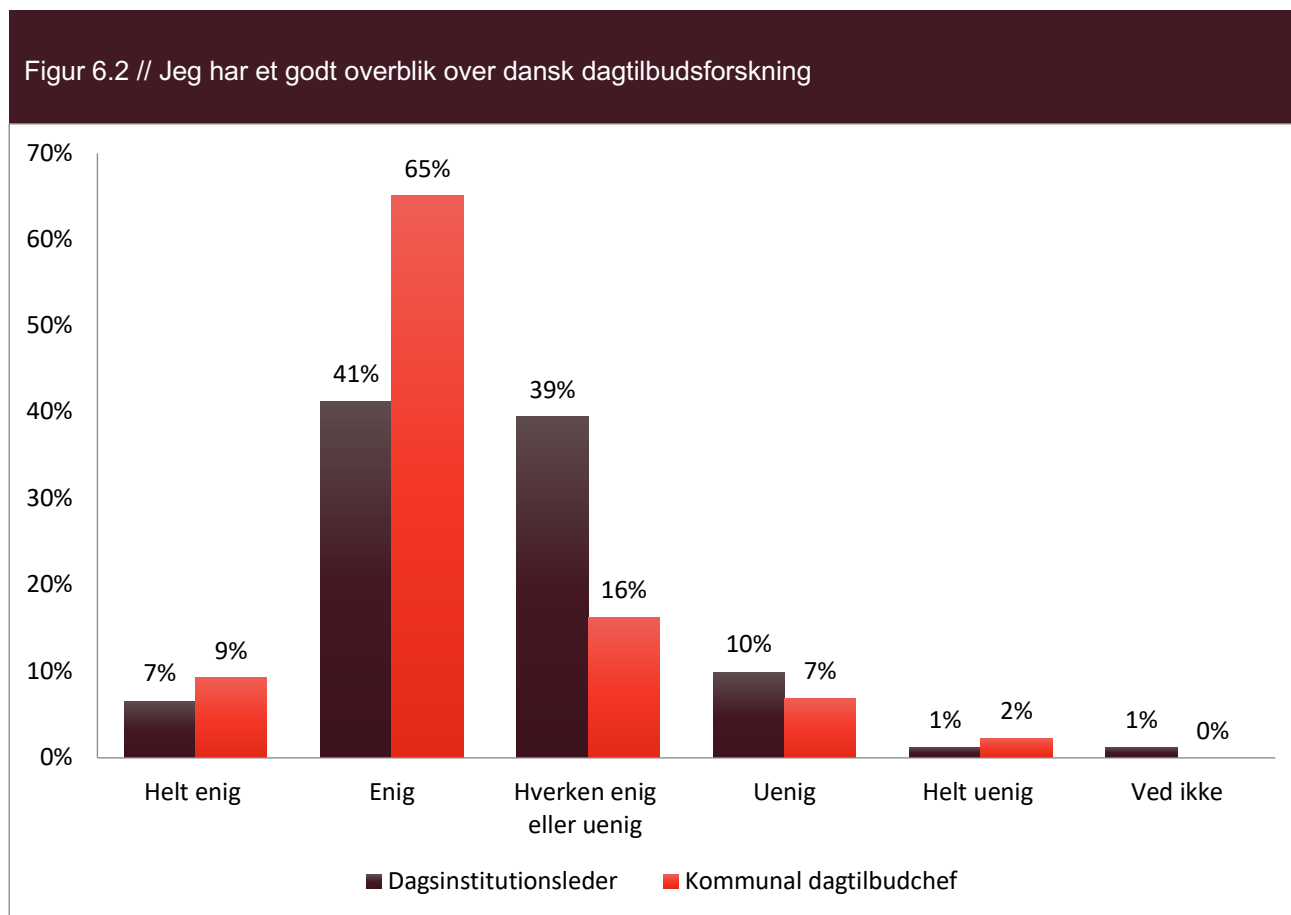
n, dagtilbudschef = 43

Et overvejende flertal af daginstitutionsledere og dagtilbudschef er enige eller helt enige i, at det er vigtigt for dem at holde sig orienteret om resultaterne fra dansk dagtilbudsforskning. Det gælder 92 % af daginstitutionslederne og 95 % af dagtilbudscheferne. Blandt dagtilbudscheferne er der en væsentlig større andel, der er helt enige i, at det er vigtigt for dem at holde sig orienteret om resultaterne fra dansk dagtilbudsforskning sammenholdt med daginstitutionslederne. Den gruppe af daginstitutionsledere, der oftest tilegner sig viden (skriftligt, mundtligt osv.), angiver i højere grad, at det er vigtigt at holde sig orienteret om resultaterne af dansk forskning (98 %), mens den gruppe, der mindst hyppigt tilegner sig viden, i mindre grad finder det vigtigt (75 %)⁵. 2 % af dagtilbudscheferne og daginstitutionslederne er uenige eller helt uenige i dette.

Interviewene giver nogle indikationer på, hvorfor det er vigtigt at holde sig orienteret om forskningen. For mange er forskningen et "bagtæppe", der er med til at præge og orientere

⁵ Der er konstrueret et vidensindeks på baggrund af spørgeskemadata, som ud fra respondenternes selvrapporterede adfærd måler på andelen af respondenter, der mindst på månedlig basis får indsigt i dansk dagtilbudsforskning gennem 1) primær forskningslitteratur, 2) sekundær forskningslitteratur, 3) mundtlig formidling af forskning eller 4) deltagelse i forskningsprojekter. I analysen refereres til vidensindekset ved *gruppen af daginstitutionsledere der oftest tilegner sig viden*.

dem i deres praksis. Andre betoner, at forskningen bruges direkte til at underbygge beslutninger i dagligdagen.

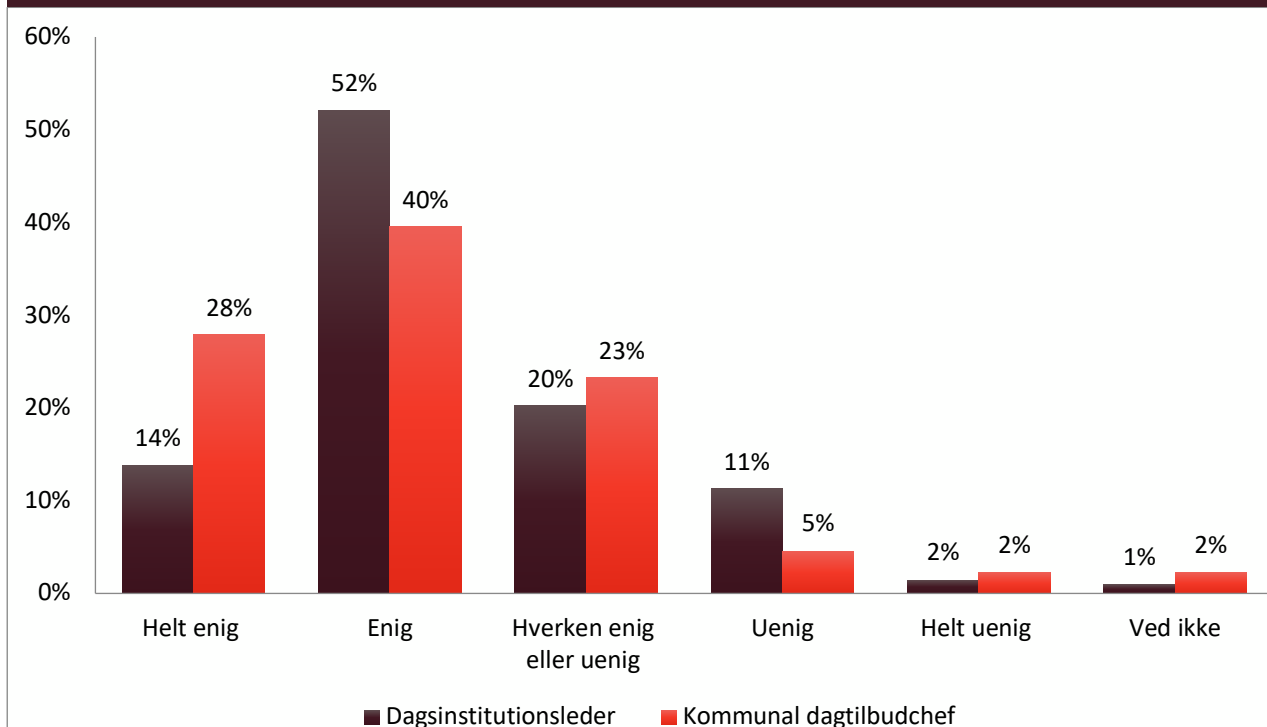

n, dagsinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudsschefer = 43

Selvom over ni ud af ti blandt både dagsinstitutionsledere og dagtilbudsschefer oplever, at det er vigtigt, at de har et godt overblik over dansk dagtilbudsforskning, er det ikke alle, der selv vurderer at have et godt overblik. 74 % af dagtilbudsscheferne angiver, at de er enige eller helt enige i udsagnet, mens det gælder 48 % af dagsinstitutionslederne. Der er derfor 21 procentpoint af dagtilbudsscheferne og 44 procentpoint af dagsinstitutionslederne, som angiver, at det er vigtigt at holde sig orienteret om dansk dagtilbudsforskning, men ikke erklærer sig enige i, at de har overblikket. En større andel af de dagsinstitutionsledere, der hyppigt får indsigt i forskning, oplever, at de har et godt overblik over dansk dagtilbudsforskning (66 %). 11 % og 9 % af hhv. dagsinstitutionslederne og dagtilbudsscheferne er uenige eller helt uenige.

Figur 6.3 // Jeg ved, hvor og hvordan jeg finder dansk dagtilbudsforskning

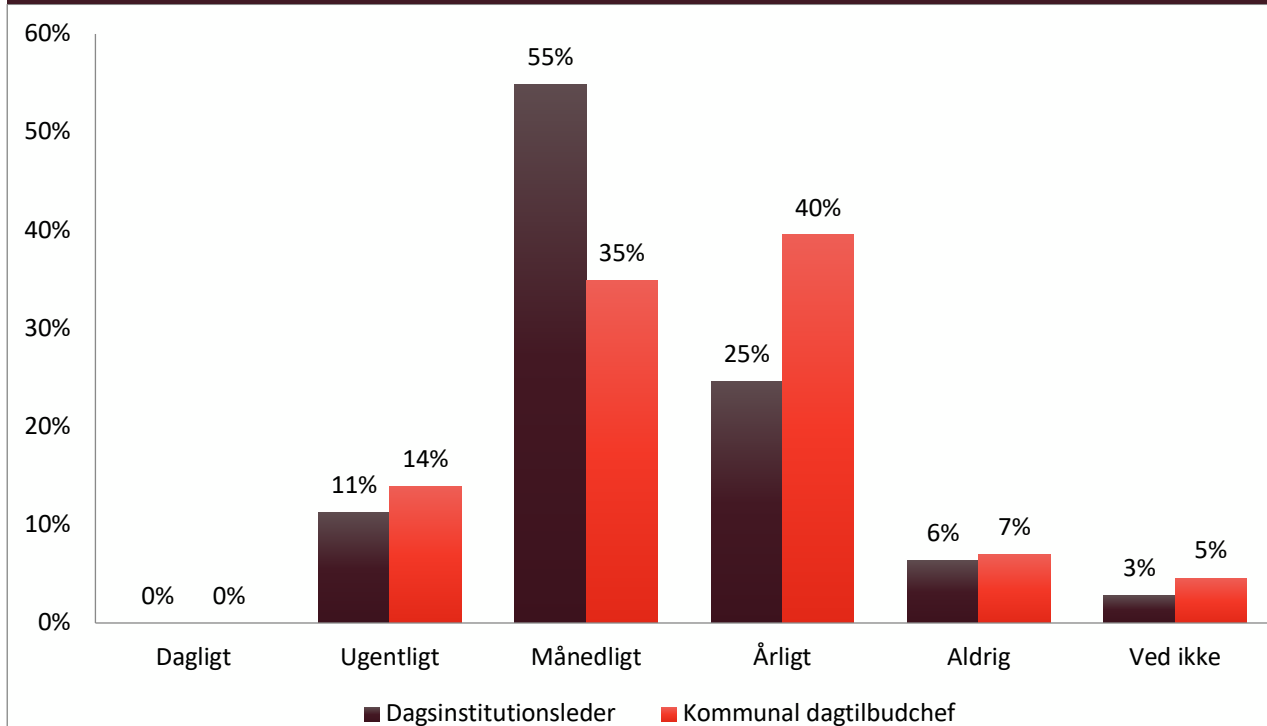
n, dagsinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudschefer = 43

Flertallet af dagtilbudscheferne og dagsinstitutionslederne angiver, at de ved, hvor og hvordan de finder dansk dagtilbudsforskning. 68 % af dagtilbudscheferne er enige eller helt enige i det, mens det samme gælder for 66 % af dagsinstitutionslederne. Blandt dagtilbudscheferne er der en større andel, der er helt enige i, at de ved, hvor og hvordan de finder dansk dagtilbudsforskning sammenholdt med dagsinstitutionslederne. En større andel af de dagsinstitutionsledere, der hyppigt får indsigt i forskning, oplever, at de ved, hvor og hvordan de finder dansk dagtilbudsforskning (79 %). 13 og 7 % af hhv. dagsinstitutionslederne og dagtilbudscheferne er uenige eller meget uenige i dette.

Mens nogenlunde samme andel af dagtilbudscheferne både oplever at have et godt overblik over dansk tilbudsforskning og ved, hvor og hvordan de finder den, er der 18 procentpoint flere dagsinstitutionsledere, som ved, hvor og hvordan de finder dansk dagtilbudsforskning, men alligevel ikke er enige i, at de har et godt overblik.

Figur 6.4 // Jeg læser primær forskningslitteratur (dvs. bøger eller forskningsartikler, fx i Dansk pædagogisk Tidsskrift)

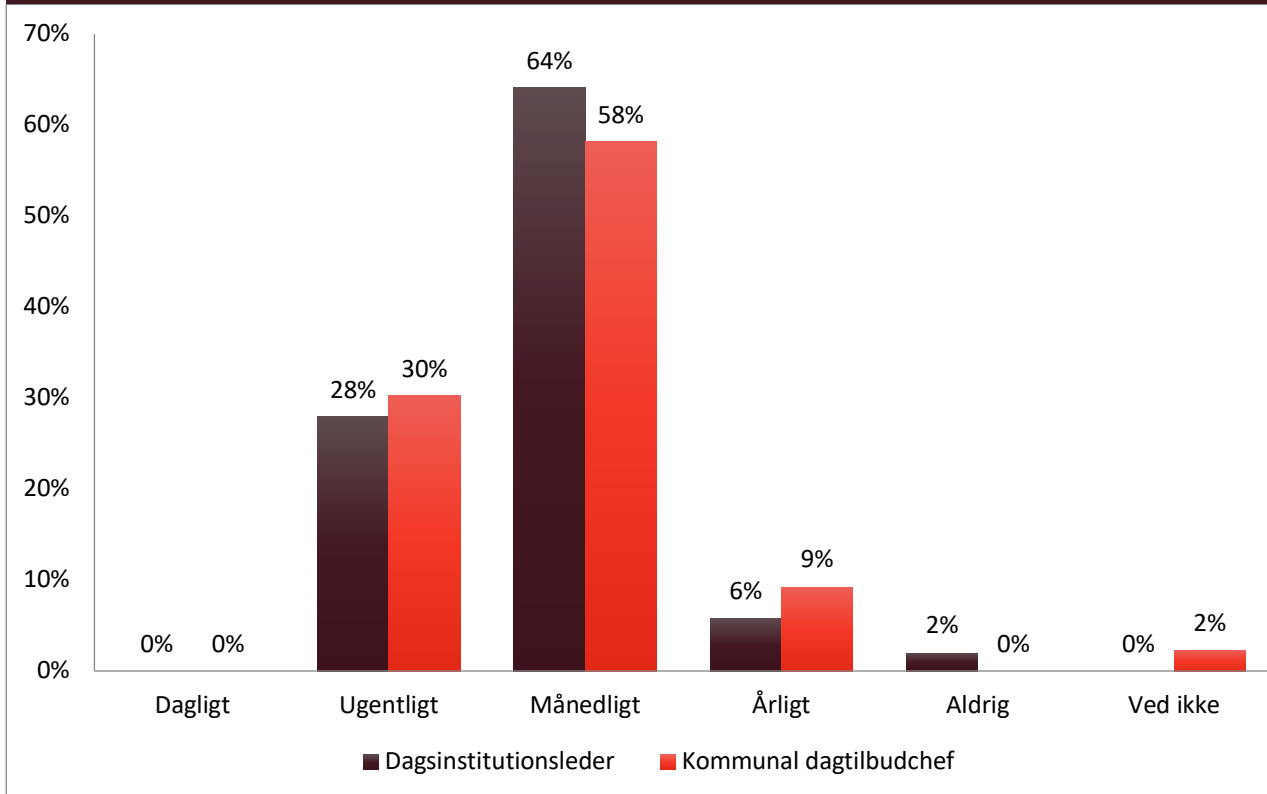
n, dagsinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudsschefer = 43

11 og 14 % af hhv. dagsinstitutionslederne og dagtilbudsscheferne læser primær forskningslitteratur på ugentlig basis, mens det gælder 55 og 35 % på månedlig basis, og 25 og 40 % på årlig basis. Ca. halvdelen af dagtilbudsscheferne læser altså primær forskningslitteratur mindst på månedlig basis, mens det gælder to tredjedele af dagsinstitutionslederne. 6 og 7 % af hhv. dagsinstitutionslederne og dagtilbudsscheferne læser aldrig primær forskningslitteratur.

Selvom de tidligere svarfordelinger peger på, at dagstilbudsscheferne oplever, at de har et bedre overblik over dansk dagstilbudsforskning end dagsinstitutionslederne, lader det imidlertid til, at sidstnævnte gruppe orienterer sig oftere i den primære forskningslitteratur.

Figur 6.5 // Jeg læser sekundær litteratur om forskning (dvs. materiale, der beretter om forskning foretaget af andre. Fx Børn&Unge, EVA TEMA eller Bakspejlet mv.)

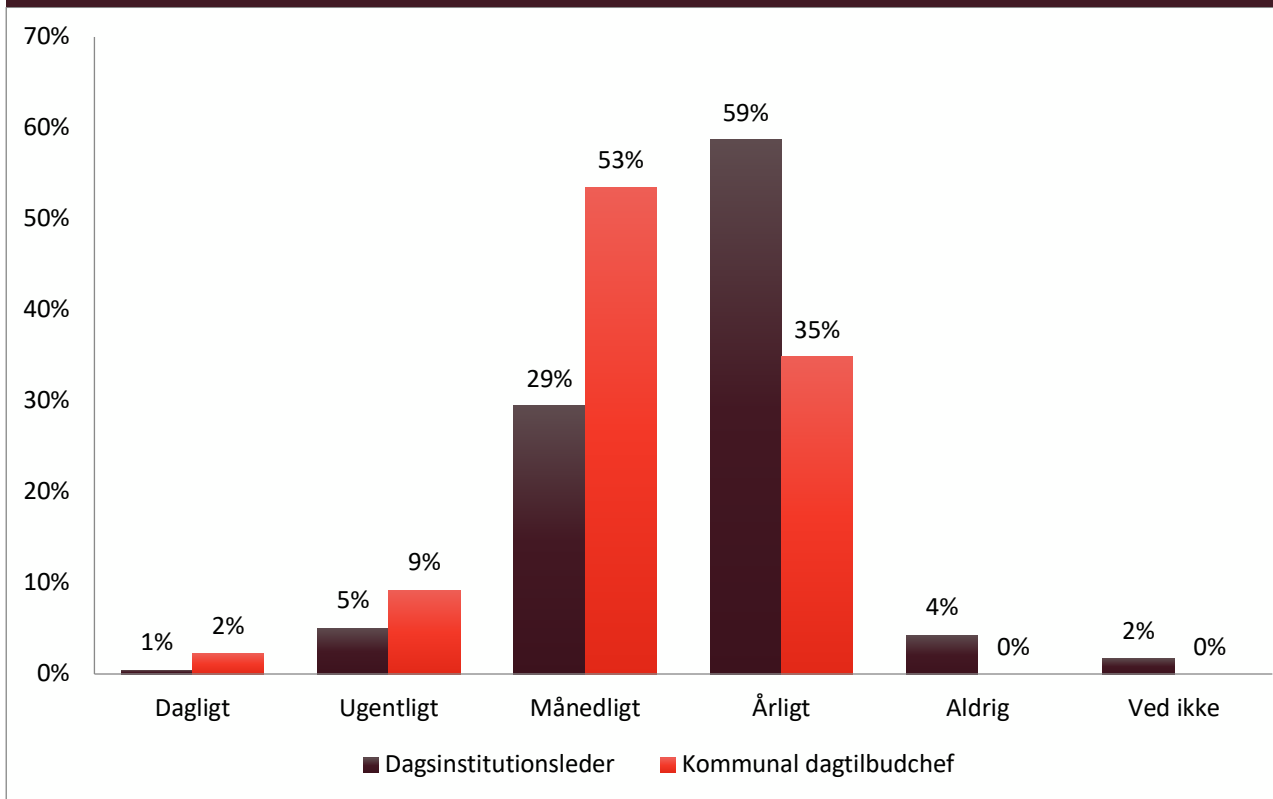

n, dagsinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudsschefer = 43

Dagsinstitutionslederne og dagtilbudsscheferne adskiller sig ikke mærkbart i forhold til, hvor ofte de læser sekundær litteratur. 30 % af dagtilbudsscheferne og 28 % af dagsinstitutionslederne læser sekundær litteratur om forskning på ugentlig basis. 58 % af dagtilbudsscheferne og 64 % af dagsinstitutionslederne læser sekundær litteratur på månedlig basis, mens hhv. 6 og 9 % læser det på årlig basis. Både dagsinstitutionsledere og dagtilbudsschefer læser oftere sekundær litteratur i sammenligning med primær litteratur. Det understøttes også af interviewene, hvor det oftest er sekundær litteratur, der nævnes, når vi spørger ind til deres læsevaner. Udgivelser fra EVA, EMU og BUPL nævnes oftest som de hyppigst benyttede kilder til forskningsbaseret viden. Tendensen mht. hyppigere brug af sekundær frem for primær litteratur findes i øvrigt også for pædagoger og pædagogiske konsulenter i EVAs undersøgelse fra 2016 (EVA 2016).

Figur 6.6 // Jeg får formidlet forskning mundtligt (fx gennem efter- og videreuddannelse, oplæg og konferencer, ved foredrag i min fritid eller lignende)

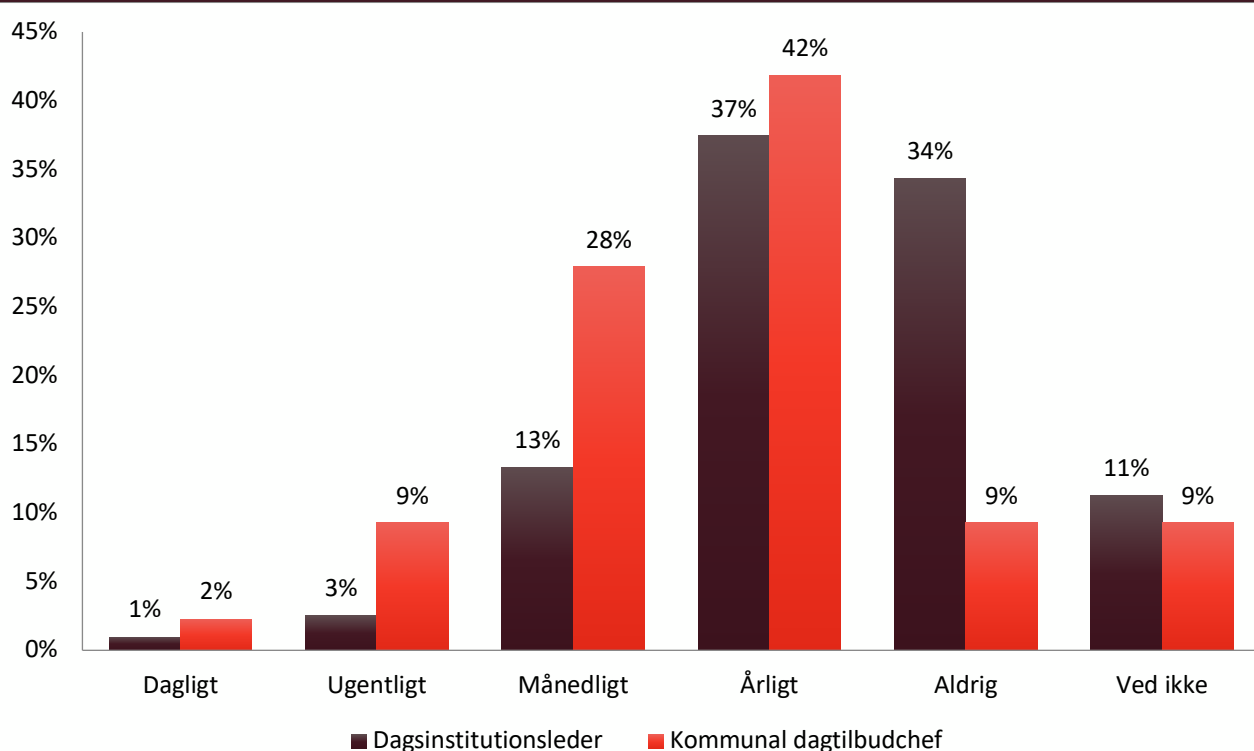
n, dagsinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudchefer = 43

Dagtilbudcheferne får oftere formidlet forskning mundtligt i sammenligning med dagsinstitutionslederne. Således svarer 9 % af dagtilbudcheferne og 5 % af dagsinstitutionslederne, at de får formidlet forskning mundtligt mindst én gang om ugen, mens hhv. 53 % og 35 % svarer "Månedligt". Det kunne skyldes, at dagtilbudchefer oftere går til konferencer og seminarer, hvor forskning præsenteres og diskuteres.

Figur 6.7 // Jeg får kendskab til forskning gennem deltagelse i forskningsprojekter (fx Fart på Sproget, Program for læringsledelse, VIDA eller lignende)

n, dagsinstitutionsledere = 390

n, dagtilbudsschefer = 43

Dagtilbudsscheferne får hyppigere kendskab til forskning gennem deltagelse i forskningsprojekter end dagsinstitutionsledere. 39 % af dagtilbudsscheferne svarer, at de mindst får adgang til forskning gennem deltagelse i forskningsprojekter på månedlig basis, mens det samme gælder for 17 % af dagsinstitutionslederne. 34 % af dagsinstitutionslederne svarer modsat, at de aldrig får kendskab til forskning gennem deltagelse i forskningsprojekter, mens det gælder for 9 % af dagtilbudsscheferne.

Den store andel, særligt af dagtilbudsschefer, der får kendskab til forskning gennem deltagelse i forskningsprojekter, må antyde, at deltagelse kan tage mange former – fra dyb involvering i at være med til at designe og gennemføre forskningsprojekter til mere perifer deltagelse fx i form af besvarelse af spørgeskemaer eller deltagelse i interviews.

07

Data og metode

7. Data og metode

Målgruppen for undersøgelsen er pædagoger, daginstitutionsledere, dagtilbudsschefer og udvalgsformænd for børn og unge-udvalg i kommunerne. Disse aktører har direkte ansvar for kvalitet i dagtilbuddene.

Rapporten trækker på tre typer data: 1) En spørgeskemaundersøgelse med daginstitutionsledere, dagtilbudsschefer og udvalgsformænd for børn og unge-udvalg i kommunerne⁶, 2) en opfølgende interviewbaseret undersøgelse med pædagoger, pædagogiske konsulenter og daginstitutionsledere og 3) kortlægninger af skandinavisk dagtilbudsforskning fra DCU. De tre datakilder kombineres for at undersøge, hvordan efterspørgslen på dagtilbudsforskning understøttes af det aktuelle udbud.

Et advisoryboard har bidraget med sparring i udformningen af spørgeskemaet og kommenteret på udkastet til rapporten (se medlemmerne af advisoryboardet nedenfor). DEA alene er ansvarlig for rapportens resultater og konklusioner.

Spørgeskemaundersøgelsen

DEA gennemførte i juni/juli 2020 en spørgeskemaundersøgelse blandt daginstitutionsledere, dagtilbudsschefer og udvalgsformænd i kommunerne for at undersøge, hvilken forskning der efterspørges på dagtilbudsområdet. De tre respondentgrupper er udvalgt, fordi de har et overordnet ansvar for ledelse og udvikling af daginstitutionerne, hvilket blandt andet også indebærer, hvordan viden skal understøtte praksis i institutionerne.

Spørgeskemaet er udviklet af DEA, mens dele af spørgsmålene er inspireret af kategorier fra forskningskortlægningerne udarbejdet af DCU (se nærmere beskrivelse af disse data nedenfor). Se spørgeskemaet i bilag 1.

Spørgeskemaet er udsendt til samtlige 98 dagtilbudsschefer og formænd for børn og unge-udvalg (eller tilsvarende). En stikprøve på 1.750 daginstitutionsledere blev udvalgt på baggrund af Børne- og Undervisningsministeriets offentligt tilgængelige dagtilbudsregister. Efter udsendelse af spørgeskemaet blev 117 mails returneret pga. fejl i e-mailadresser. Der blev udsendt flere skriftlige påmindelser via mail og gennemført telefoniske påmindelser for at højne svarprocenterne.

390 daginstitutionsledere besvarede spørgeskemaet, hvilket frataget fejl mht. e-mails svarer til en svarprocent på 24. Når respondentgruppen sammenlignes med populationen, er der pæn overensstemmelse på centrale parametre som daginstitutionstype og ejerforhold. Der er ligeledes pæn overensstemmelse på de individualspecifikke baggrundsinformationer mellem respondentgruppen og populationen. Svarprocenten vurderes relativt lav til sammenligning med andre spørgeskemaundersøgelser foretaget på området af fx VIVE, EVA og DEA selv. Selvom der er pæn overensstemmelse mellem stikprøve og population på institution- og individualspecifikke baggrundsinformationer, giver

---

⁶ Sidstnævnte målgruppe er ikke afrapporteret grundet for lav svarprocent.

den lave svarprocent alligevel anledning til forsigtighed i tolkningen af resultater. I særlig grad når analysen ser på delmålgrupper. Der fremhæves som hovedregel kun signifikante forskelle i analysen. Det vil fremgå af fodnoter, når insignifikante forskelle indgår i analysen.

Blandt dagtilbudsscheferne besvarede 43 spørgeskemaet, hvilket giver en pæn svarprocent på 44. 13 udvalgsformænd besvarede spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 13. DEA har derfor valgt blot at rapportere resultater ukommenteret for udvalgsformændene i et særskilt bilag (se bilag 2).

Målgruppe	Svar	Population	Svarprocent
Daginstitutionsledere	390	1750	22%
Kommunale dagtilbudsschefer	43	98	44%
Kommunalpolitikere (fx i børn og unge-udvalget eller tilsvarende)	13	98	13%

Har du en uddannelse indenfor det pædagogiske felt (uanset niveau)?	Daginstitutionsledere	Kommunale dagtilbudsschefer
Ja	98%	67%
Nej	2%	28%
Ved ikke	0%	5%

Institutionstype	Survey	Population
Vuggestue	9%	7%
Børnehave	20%	29%
Integreret institution	71%	64%

Ejerform	Survey	Population
Kommunal	69%	58%
Selvejende	14%	19%
Privat	16%	23%

Højeste fuldførte uddannelse (daginstitutionsledere)	Survey	Population
Ungdomsuddannelse	2%	2%
Kort videregående uddannelse	3%	0%
Mellemlang videregående uddannelse	87%	93%
Lang videregående uddannelse	8%	0%
Ph.d.	0%	0%

Køn (daginstitutionsledere)	Survey	Population
Mand	85%	85%
Kvinde	14%	15%
Ønsker ikke at angive	1%	0%

Alder (daginstitutionsledere)	Survey	Population
20-29 år	0%	0%
30-39 år	6%	9%
40-49 år	31%	32%
50-59 år	44%	44%
60+ år	18%	15%

Interviewbaseret undersøgelse

For at kvalificere, eksemplificere og finde mulige forklaringer på mønstre i fundene fra spørgeskemaundersøgelsen har DEA gennemført en opfølgende interviewbaseret undersøgelse i august 2020. På baggrund af de respondenter fra spørgeskemaundersøgelsen, der angav, at vi måtte tage kontakt efterfølgende mhp. interview, udvalgte dagtilbudsschefer (bredt udsnit på tværs af geografi) og daginstitutionsledere (bredt udsnit på tværs af institutionstyper, ejerformer og geografi). Dagtilbudsscheferne videregav kontaktoplysninger på pædagogiske konsulenter, og daginstitutionslederne videregav kontaktoplysninger på pædagoger. DEA interviewede 5 pædagoger, 5 daginstitutionsledere og 5 pædagogiske konsulenter.

Interviewene var semistrukturerede og omhandlede de samme temaer som spørgeskemaundersøgelsen.

Kortlægninger af skandinavisk dagtilbudsforskning

For at kunne sammenligne efterspørgslen på forskning på dagtilbudsområdet med, hvad der allerede findes af forskning på området, har vi benyttet de kortlægninger af skandinavisk dagtilbudsforskning, som DCU med jævne mellemrum har udarbejdet for EVA. EVA har stillet et særudtræk af data fra kortlægningerne til rådighed for DEA i forbindelse med denne undersøgelse. Der er tale om kortlægninger, hvor empirisk dagtilbudsforskning, der er udgivet i årene 2015-17, er kortlagt og kategoriseret ud fra en række parametre. For en række af disse parametre (fx kategorisering af, hvilket emne artiklerne omhandler) har DEA operationaliseret spørgsmål til brug i spørgeskemaet. I visse tilfælde er kategorier udgået eller blevet tilføjet, og i andre er svarmuligheder i spørgeskemaet uddybet med eksempler, der ikke var til stede i forskningskortlægningerne fra DCU (oversættelserne og afvigelserne er rapporteret løbende i kapitlerne).

I forskningskortlægningerne fra DCU indgår en vurdering af kvaliteten af de kortlagte forskningsudgivelser. DEA har dog valgt at inkludere alle udgivelser – uanset kvalitetsvurderingen – da denne analyse omhandler karakteren af forskningen og dens relevans. Således har DEA ønsket at have et så komplet sammenligningsgrundlag som muligt for, hvad det er for emner, typer, aldersgrupper mv., den eksisterende forskning beskæftiger sig med.

Medlemmer af advisoryboard

- Andreas Rasch-Christensen, forskningschef, VIA Pædagogik og dannelse
- Bente Jensen, professor MSO, Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet
- Charlotte Ringsmose, professor, Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet
- Dorthe Bleses, professor, TrygFondens Børneforskningscenter, Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet
- Martin Bayer, forsknings- og udviklingskonsulent, Institut for Pædagoguddannelse, Københavns Professionshøjskole

8. Referencer

Danmarks Evalueringsinstitut. 2016. "Forskningsinspireret pædagogisk praksis i dagtilbud – tabelrapport".

Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning. 2019. "Empirisk dagtilbudsforskning for 0-6-årige i de skandinaviske lande. Forskningskortlægning og -vurdering for året 2017". København: Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, DPU, Aarhus Universitet.

IRIS Group for Rådet for Børns Læring. 2020. "Analyse af forskningsmidler på dagtilbuds- og grundskoleområdet".

Tænketanken DEA. 2016. "What lies beneath the surface? A review of academic and policy studies on collaboration between public research and private firms".

Uddannelses- og Forskningsministeriet. 2019. "Aftale mellem regeringen og Venstre, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet, Nye Borgerlige og Liberal Alliance om: Fordeling af forskningsreserven (herunder provenu fra reform af førtidspension og fleksjob af juni 2012) i 2020".

Bilag 1: Spørgeskema

1. Introduktion

Hvilken viden synes du, vi har brug for på dagtilbudsområdet?

Tusind tak, fordi du vil besvare dette spørgeskema om dansk dagtilbudsforskning. Spørgeskemaet kan sagtens besvares uden et større kendskab til forskning på området.

Tænketaenken DEA foretager en spørgeskemaundersøgelse om dagtilbudsforskning blandt daginstitutionsledere, dagtilbudschefer og kommunalpolitikere for at kortlægge efterspørgslen på viden i sektoren. Det er vores forhåbning, at resultaterne kan hjælpe folketingets politikere, når der skal træffes beslutninger om støtte til dagtilbudsforskning i Danmark.

Spørgeskemaet vedrører forskning, der omhandler danske dagtilbud, og som følger den gængse videnskabelige praksis (med et forskningsspørgsmål, en metodebeskrivelse, en konklusion, mv.). De fleste spørgsmål handler om din vurdering af, hvilken forskning der er behov for på dagtilbudsområdet. Dvs. forskning, som du vurderer, kan være med til at løfte hele dagtilbudsområdet.

Hvad enten du følger forskning tæt eller ej, er du formentlig gennem uddannelse, kurser, efteruddannelse eller gennem bøger og fagblade stødt på viden om dagtilbud, der stammer fra forskning. Uanset dit kendskab til forskning, er dine holdninger og meninger vigtige for os. Der kan dog sagtens være spørgsmål, der er vanskelige at svare på. I så fald kan du svare 'ved ikke'.

Spørgeskemaet indeholder 23 spørgsmål, som tager ca. 15-20 minutter at besvare i alt.

2. Samtykke og persondata

Nederst på denne side beder vi om dit samtykke til at behandle de oplysninger, du giver os gennem dette spørgeskema. I det følgende fremgår vilkårene for dit samtykke samt dine rettigheder vedrørende persondata.

Du har til enhver tid ret til at trække dit samtykke tilbage. Dette kan du gøre ved at kontakte DEA på e-mail dea@dea.nu. Hvis du vælger at trække dit samtykke tilbage, påvirker det ikke lovligheden af behandlingen af dine personoplysninger på baggrund af dit tidligere meddelte samtykke, frem til tidspunktet for tilbagetrækningen. Hvis du tilbagetrækker dit samtykke, har det derfor først virkning fra dette tidspunkt. Udover at du har ret til at få indsigt i de oplysninger, som DEA behandler om dig, har du indenfor persondataforordningens rammer ret til få urigtige oplysninger om dig selv rettet, ret til at få slettet oplysninger om dig, inden tidspunktet for almindelig sletning indtræffer, ret til at få behandlingen af dine personoplysninger begrænset, ret til at gøre indsigelse mod den i øvrigt lovlige behandling af dine personoplysninger, ret til at modtage dine personoplysninger i et struktureret, almindeligt anvendt og maskinlæsbart format samt at få overført disse personoplysninger fra én dataansvarlig til en anden uden hindring.

Ønsker du yderligere oplysninger om behandling af din data, kan du kontakte projektleder Jonas Krog Lind, seniorkonsulent i DEA, på tlf. 3022 1675 eller e-mail jkl@dea.nu. Du kan også kontakte Datatilsynet for yderligere vejledning eller eventuel klage, hvis du er utilfreds med den måde, vi behandler dine personoplysninger på. Se nærmere på www.datatilsynet.dk.

2.1 Jeg giver mit samtykke til, at DEA må indsamle, behandle og opbevare mine besvarelser på spørgeskemaet og mine kontaktoplysninger indtil resultaterne er offentliggjort senest ved udgangen af året.

- Ja
- Nej (Filter: Hvis denne vælges, afsluttes spørgeskemaet)

3 Tema 1: Forbrug af forskning

De følgende spørgsmål handler om dit forbrug af forskning

3.1 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? (Svarkategorier: helt enig, enig, hverken enig eller uenig, helt uenig, ved ikke)

- Det er vigtigt for mig at holde mig orienteret om resultaterne fra dansk dagtilbudsforskning
- Jeg har et godt overblik over dansk dagtilbudsforskning
- Jeg ved, hvor og hvordan jeg finder dansk dagtilbudsforskning

3.2 Hvor ofte får du indsigt i dansk dagtilbudsforskning på følgende måder? (Svarkategorier: dagligt, ugentligt, månedligt, årligt, aldrig, ved ikke)

- Jeg læser primær forskningslitteratur (dvs. bøger eller forskningsartikler fx i Dansk pædagogisk Tidsskrift)
- Jeg læser sekundær litteratur om forskning (dvs. materiale, der beretter om forskning foretaget af andre. Fx Børn&Unge, EVA TEMA eller Bakspejlet mv.)
- Jeg får formidlet forskning mundtligt (fx gennem efter- og videreuddannelse, oplæg og konferencer, ved foredrag i min fritid eller lignende)
- Jeg får kendskab til forskning gennem deltagelse i forskningsprojekter (fx Fart på Sproget, Program for læringsledelse, VIDA eller lignende)

De følgende spørgsmål handler om din vurdering af forsknings generelle relevans. Når du vurderer relevansen skal du tænke på, hvad du anser som generelle udfordringer på dagtilbudsområdet.

4 Tema 2: Forsknings generelle relevans

4.1a I hvilken grad mener du, at dagstilbudsforskning skal kunne følge for at være relevant for det pædagogiske arbejde? (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- Forskning skal give nye ideer og inspiration til det pædagogiske personales arbejde (fx nye ideer til, hvordan samlinger eller aktiviteter kan gøres anderledes, eller hvordan fysiske rum kan danne bedre rammer for børns leg)

4.1b I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, rent faktisk er i stand til ... (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- ... at give nye ideer og inspiration til det pædagogiske personales arbejde (fx nye ideer til, hvordan samlinger eller aktiviteter kan gøres anderledes, eller hvordan fysiske rum kan danne bedre rammer for børns leg)

4.2a I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, rent faktisk er i stand til ... (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- Forskning skal lede til kritisk refleksion i det pædagogiske personales arbejde (fx ved at udfordre rammer, regler og rutiner for det pædagogiske personale)

4.2b I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, rent faktisk er i stand til ... (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- ... at lede til kritisk refleksion i det pædagogiske personales arbejde (fx ved at udfordre rammer, regler og rutiner for det pædagogiske personale)

4.3a I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, rent faktisk er i stand til ... (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- Forskning skal anvisе værktøjer og redskaber til brug i det pædagogiske personales arbejde (fx sprograppe eller redskaber til blandt andet observation af egen praksis eller lignende)

4.3b I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, rent faktisk er i stand til ... (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- ... at anvisе værktøjer og redskaber til brug i det pædagogiske personales arbejde (fx sprograppe eller redskaber til blandt andet observation af egen praksis eller lignende)

4.4a I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, rent faktisk er i stand til ... (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- Forskning skal gøre det muligt at måle eller sammenligne (fx mulighed for at anskue kvalitet på tværs af institutionen, i kommunen eller på tværs af kommuner)

4.4b I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, rent faktisk er i stand til ... (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- ... at gøre det muligt at måle eller sammenligne (fx mulighed for at anskue kvalitet på tværs af institutionen, i kommunen eller på tværs af kommuner)

4.5a I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, rent faktisk er i stand til ... (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- Forskning skal kunne styrke videngrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde (fx omkring normeringer i dagtilbud, personalesammensætning mv.)

4.5b I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, rent faktisk er i stand til ... (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- ... at styrke videngrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde (fx omkring normeringer i dagtilbud, personalesammensætning mv.)

4.6 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? (Svarkategorier: helt enig, enig, hverken enig eller uenig, helt uenig, ved ikke)

- Den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, er relevant for det, jeg oplever som generelle udfordringer på dagtilbudsområdet.

4.7 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? (Svarkategorier: helt enig, enig, hverken enig eller uenig, helt uenig, ved ikke)

- Kommuner og dagtilbud inddrages **ikke** tilstrækkeligt i at definere, hvilken forskning der er behov for på dagtilbudsområdet
- Kommuner og dagtilbud inddrages **ikke** tilstrækkeligt i den tidlige formulering af konkrete forskningsprojekter
- Kommuner og dagtilbud inddrages **ikke** tilstrækkeligt i den løbende tilrettelæggelse, tilpasning og udførelse af forskningsprojekter
- Kommuner og dagtilbud har **ikke** de nødvendige kompetencer til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter
- Kommuner og dagtilbud afsætter **ikke** den nødvendige tid til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter

De næste spørgsmål handler om forskellige temaer og typer af forskning. Når du vurderer relevansen skal du tænke på, hvad *du* anser som generelle udfordringer på dagtilbudsområdet.

5 Tema 3: Temaer og typer af forskning

5.1 Hvilke emner mener du er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. (Rækkefølgen af svarmuligheder var randomiseret)

- Læringsaktiviteter og læring (fx aktiviteter med fokus på en særlig udvikling, blandt andet sproglig, motorisk, socioemotional)
- Pædagogiske tilgange til praksis (fx Reggio Emilia, Marte Meo mv.)
- Kvalitet i dagtilbud (fx hvordan kvalitet forstås, og hvordan man kan se og undersøge kvalitet i dagtilbud)
- Den pædagogiske læreplan (fx forskning om indholdet i læreplanen eller implementering og udførelse)
- Evaluering og vurderinger (fx sprogvurdering, SMTTE, skoleparathed)
- Leg (fx leg i børnefællesskaber, de voksnes rolle i legen)

- Organisation og ledelse (fx forskning om dagtilbud som organisation, men det kan også være et kommunalt fokus eller som en del af en større paraplyorganisation)
- Politik på dagtilbudsområdet (fx dagtilbudslov eller kommunale strategier og planer)
- Økonomi (fx økonomi og prioritering i det enkelte dagtilbud, kommunalt eller nationalt)
- Pædagogers arbejdsmarked og karriere (fx arbejdsvilkår, mulighed for kompetenceudvikling, arbejdsliv)
- Ledelse af børnegrupper (fx pædagogisk personales aktiviteter og understøttelse af børnegrupper og børnefællesskaber)
- Børns bevægelse og udvikling i dagtilbud
- Børneperspektiv (fx måder at forstå og arbejde med barnets perspektiv på)
- Børns sundhed (fx kost, søvn, motion)
- Overgang fra dagtilbud og skole (fx viden om børns oplevelser af overgange eller forskellige tilgange til overgange såsom rullende skolestart, mini-SFO mv.)
- Teknologi og digitalisering (fx brug af iPad, robotter til børneaktiviteter, AULA og andre digitale portaler på dagtilbudsområdet)
- Lige muligheder for børn uanset baggrund (fx, køn, etnicitet, social baggrund, mv.)
- Metodologi (fx udvikling af nye videnskabelige metoder, der kan benyttes i dagtilbudsforskning)
- Ved ikke

5.2 I hvilken grad finder du følgende typer forskning relevant for de emner, du netop har valgt? (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke – rækkefølgen af spørgsmål/svarkategorier var randomiseret)

- **Beskrivende forskning:** Forskning, der på en beskrivende måde undersøger problemstillinger for dagtilbudsområdet. *Fx undersøger, hvordan interaktioner i leg udfolder sig. Denne type forskning er ofte tæt på praksis, men kan i mindre grad sige noget om, hvilke interventioner der skaber bestemte effekter. Der kan både benyttes kvalitative metoder (dvs. f.eks. at interviewe) og kvantitative (fx registerdata eller spørgeskemaundersøgelser).*
- **Forskning med forandringsøjte:** Forskning, der som led i forskningsprocessen sigter mod at skabe en forandring i den praksis, der undersøges. *Fx aktionsforskning, der udvikler viden, ikke bare om, men sammen med praktikere. Formålet er at opnå læring og forandring gennem et samarbejde. Der bliver typisk brugt kvalitative metoder (dvs. f.eks. at interviewe), men der kan også bruges kvantitative (fx registerdata eller spørgeskemaundersøgelser).*
- **Udforskning af sammenhænge:** Forskning, der undersøger sammenhænge mellem fænomener. *Fx sammenhænge mellem risikofyldt leg og børns motoriske udvikling. Det kan undersøges både kvantitativt (statistiske metoder) og kvalitativt (f.eks. ved at interviewe eller observere). Forskningen vil typisk kunne understøtte udviklingen af hypoteser om sammenhænge og vil til tider kunne give ideer til, hvordan der kan gribes ind for at forbedre en situation.*
- **Forskning om, hvad der virker (effektforskning):** Forskning, der direkte måler effekt af en bestemt indsats. *Fx brug af specifikke legemetoder. Her vil der ofte være tale om kvantitativ forskning (dvs. forskning, der bruger statistiske metoder). Studierne er karakteriseret ved, at de kan pege på, at en forandring skyldes en bestemt indsats. Denne forskning er med til at vise, hvilke metoder/strategier/indsatser som kan være særligt fordelagtige at bruge.*
- **Opsummerende forskning:** Forskning, der skaber et overblik over tilgængelig forskning om et bestemt emne. *Denne type forskning giver et samlet overblik over et bestemt emne, der ikke blot baserer sig på ét forskningsresultat. Fx forskningskortlægninger, der undersøger effekter af legemetoder i dagtilbud og giver en samlet vurdering af den inkluderede forskning.*

5.3 I hvilken grad, synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke – rækkefølgen af svarkategorier var randomiseret)

- Daginstitutionsledere
- Pædagogisk personale
- Børn
- Forældre
- Den kommunale forvaltning
- Staten (fx Børne- og Undervisningsministeriet)
- Politikere (både kommunal- og folketingspolitikere)
- Fagforeninger
- Samarbejde på tværs af aktører på børneområdet

5.4 Hvilke aldersgrupper mener du, at der er størst behov for at lave mere forskning om?

- Under 1 år
- 1-2 år
- 3-6 år
- Der er lige stort behov for forskning om ovenstående aldersgrupper

5.5 I hvilken grad vurderer du, at forskning om følgende landes dagtilbud kan være relevant i en dansk dagtilbudskontekst? (Svarkategorier: i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke)

- Forskning, der omhandler danske dagtilbud
- Forskning, der omhandler dagtilbud i de øvrige skandinaviske lande (Sverige og Norge)
- Forskning der omhandler dagtilbud i ikke-skandinaviske vestlige lande (Europa, USA, Canada, Australien og New Zealand)
- Forskning der omhandler dagtilbud i den øvrige del af verden

6 Baggrundsspørgsmål

De sidste spørgsmål handler kort om dig.

6.1 Angiv venligst din alder:

- 20-29 år
- 30-39 år
- 40-49 år
- 50-59 år
- 60+ år

6.2 Hvad er dit køn?

- Kvinde
- Mand
- Andet
- Ønsker ikke at angive

6.3 I hvilken kommune er din institution/arbejdsplads eller dit hverv placeret? (Svarkategori: rullemenu med kommuner oplistet i alfabetisk rækkefølge)

6.4 Hvilken jobfunktion/hvilket hverv har du?

- Daginstitutionsleder
- Kommunal dagtilbudschef
- Kommunalpolitiker (fx i børn og unge-udvalget eller tilsvarende)
- Andet (angiv hvilken/hvad) (fritekstfelt)

6.5 (Filter: Hvis svaret "Daginstitutionsleder" eller "Andet" i spørgsmål 6.4): I hvilken type institution er du ansat (såfremt du er ansat i en daginstitution)

- Vuggestue
- Børnehave
- Integreret institution
- Andet (angiv hvilken)
- Ikke relevant

6.6 (Filter: Hvis svaret "Daginstitutionsleder" eller "Andet" i spørgsmål 6.4): Hvilken ejerform har den institution, hvor du er dagtilbudsleder? (såfremt du er ansat i en daginstitution)

- Kommunal
- Selvejende
- Privat
- Ved ikke
- Ikke relevant

6.7 Hvad er din højeste fuldførte uddannelse?

- Faglært
- Kort videregående uddannelse
- Mellemlang videregående uddannelse (bachelor, professionsbachelor, erhvervsakademiuddannelse, diplom)
- Lang videregående uddannelse (kandidat og master)
- Ph.d.
- Andet (Angiv hvilken) (fritekstfelt)

6.8 Har du en uddannelse inden for det pædagogiske felt (uanset niveau)?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

6.9 Må DEA kontakte dig med opfølgende spørgsmål?

- Nej
- Ja (angiv venligst din mailadresse og evt. telefonnummer) (fritekstfelt)

Tusind tak for din deltagelse!

Bilag 2: Svarfordelinger for formænd for børn og unge-udvalg i kommunerne

I det følgende præsenteres svarfordelinger for formænd for børn og unge-udvalg i kommunerne. De kommenteres ikke og indgår ikke i analysen, da svarprocenten er for lav.

1. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Det er vigtigt for mig at holde mig orienteret om resultaterne fra dansk dagtilbudsforskning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helt enig	4	30,8	30,8	30,8
	Enig	8	61,5	61,5	92,3
	Hverken enig eller uenig	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

1. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Jeg har et godt overblik over dansk dagtilbudsforskning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helt enig	2	15,4	15,4	15,4
	Enig	2	15,4	15,4	30,8
	Hverken enig eller uenig	8	61,5	61,5	92,3
	Uenig	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

1. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Jeg ved, hvor og hvordan jeg finder dansk dagtilbudsforskning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helt enig	2	15,4	15,4	15,4
	Enig	2	15,4	15,4	30,8
	Hverken enig eller uenig	4	30,8	30,8	61,5
	Uenig	5	38,5	38,5	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

2. Hvor ofte får du indsigt i dansk dagtilbudsforskning på følgende måder? Jeg læser primær forskningslitteratur (dvs. bøger eller forskningsartikler, fx i Dansk pædagogisk Tidsskrift)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ugentligt	1	7,7	7,7	7,7
	Månedligt	3	23,1	23,1	30,8
	Årligt	5	38,5	38,5	69,2
	Aldrig	1	7,7	7,7	76,9
	Ved ikke	3	23,1	23,1	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

2. Hvor ofte får du indsigt i dansk dagtilbudsforskning på følgende måder? Jeg læser sekundær litteratur om forskning (dvs. materiale, der beretter om forskning foretaget af andre. Fx Børn&Unge, EVA TEMA eller Bakspejlet mv.)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ugentligt	2	15,4	15,4	15,4
	Månedligt	5	38,5	38,5	53,8
	Årligt	2	15,4	15,4	69,2
	Aldrig	4	30,8	30,8	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

2. Hvor ofte får du indsigt i dansk dagtilbudsforskning på følgende måder? Jeg får formidlet forskning mundtligt (fx gennem efter- og videreuddannelse, oplæg og konferencer, ved foredrag i min fritid eller lignende)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ugentligt	1	7,7	7,7	7,7
	Månedligt	5	38,5	38,5	46,2
	Årligt	7	53,8	53,8	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

2. Hvor ofte får du indsigt i dansk dagtilbudsforskning på følgende måder? Jeg får kendskab til forskning gennem deltagelse i forskningsprojekter (fx Fart på Sproget, Program for læringsledelse, VIDA eller lignende)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Månedligt	3	23,1	23,1	23,1
	Årligt	2	15,4	15,4	38,5
	Aldrig	8	61,5	61,5	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

3a. I hvilken grad mener du, at dagstilbudsforskning skal kunne følgende for at være relevant for det pædagogiske arbejde? Forskning skal give nye ideer og inspiration til det pædagogiske personales arbejde (fx nye ideer til,

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	6	46,2	46,2	46,2
	I nogen grad	7	53,8	53,8	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

3b. I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud rent faktisk er i stand til at give nye ideer og inspiration til det pædagogiske personales arbejde (fx nye ideer til, hvordan samlinger eller

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	1	7,7	7,7	7,7
	I nogen grad	7	53,8	53,8	61,5
	I mindre grad	2	15,4	15,4	76,9
	Ved ikke	3	23,1	23,1	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

4a. I hvilken grad mener du, at dagstilbudsforskning skal kunne følgende for at være relevant for det pædagogiske arbejde? Forskning skal lede til kritisk refleksion i det pædagogiske personales arbejde (fx ved at udfordre ramm

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	6	46,2	46,2	46,2
	I nogen grad	5	38,5	38,5	84,6
	I mindre grad	2	15,4	15,4	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

4b. I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud rent faktisk er i stand til at lede til kritisk refleksion i det pædagogiske personales arbejde (fx ved at udfordre rammer, regler og rutiner for

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I nogen grad	6	46,2	46,2	46,2
	I mindre grad	3	23,1	23,1	69,2
	Ved ikke	4	30,8	30,8	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

5a. I hvilken grad mener du, at dagstilbudsforskning skal kunne følgende for at være relevant for det pædagogiske arbejde? Forskning skal anvise værktøjer og redskaber til brug i det pædagogiske personales arbejde (f

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	9	69,2	69,2	69,2
	I nogen grad	4	30,8	30,8	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

5b. I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud rent faktisk er i stand til at anvise værktøjer og redskaber til brug i det pædagogiske personales arbejde (fx sprogtrappe eller redskaber til

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I nogen grad	9	69,2	69,2	69,2
	I mindre grad	2	15,4	15,4	84,6
	Ved ikke	2	15,4	15,4	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

6a. I hvilken grad mener du, at dagstilbudsforskning skal kunne følgende for at være relevant for det pædagogiske arbejde? Forskning skal gøre det muligt at måle eller sammenligne (fx mulighed for at anskue kvalitet på tværs

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	5	38,5	38,5	38,5
	I nogen grad	5	38,5	38,5	76,9
	I mindre grad	3	23,1	23,1	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

6b. I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud rent faktisk er i stand til at gøre det muligt at måle eller sammenligne (fx mulighed for at anskue kvalitet på tværs af institutionen, i komm

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I nogen grad	7	53,8	53,8	53,8
	I mindre grad	2	15,4	15,4	69,2
	Ved ikke	4	30,8	30,8	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

7a. I hvilken grad mener du, at dagstilbudsforskning skal kunne følgende for at være relevant for det pædagogiske arbejde? Forskning skal kunne styrke videngrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde (fx o

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	8	61,5	61,5	61,5

I nogen grad	5	38,5	38,5	100,0
Total	13	100,0	100,0	

7b. I hvilken grad oplever du, at den forskning, der bliver lavet om dagtilbud rent faktisk er i stand til at styrke videngrundlaget for beslutninger om rammer for det pædagogiske arbejde (fx omkring normeringer i dagtilbud,

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	1	7,7	7,7	7,7
	I nogen grad	8	61,5	61,5	69,2
	I mindre grad	1	7,7	7,7	76,9
	Ved ikke	3	23,1	23,1	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

8. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Den forskning, der bliver lavet om dagtilbud, er relevant for det, jeg oplever som generelle udfordringer på dagtilbudsområdet.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enig	6	46,2	46,2	46,2
	Hverken enig eller uenig	6	46,2	46,2	92,3
	Ved ikke	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

\$Q10 Frequencies

		Responses		Percent of Cases
		N	Percent	
\$Q10 ^a	10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. Læringsaktiviteter og læring (fx aktiviteter med fokus på en særlig udvikling bl.	3	4,5%	23,1%

10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. Pædagogiske tilgange til praksis (fx Reggio Emilia, Marte Meo mv.)	2	3,0%	15,4%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. Kvalitet i dagtilbud (fx hvordan kvalitet forstås, og hvordan man kan se og undersøge	7	10,4%	53,8%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. Den pædagogiske læreplan (fx forskning om indholdet i læreplanen eller implementer	1	1,5%	7,7%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. Evaluering og vurderinger (fx sprogvurdering, SMTTE, skoleparathed)	4	6,0%	30,8%

10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærmbilledet. Leg (fx leg i børnefællesskaber, de voksnes rolle i legen)	4	6,0%	30,8%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærmbilledet. Organisation og ledelse (fx forskning om dagtilbud som organisation, men det kan ogs	4	6,0%	30,8%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærmbilledet. Politik på dagtilbudsområdet (fx dagtilbudslov eller kommunale strategier og planer	3	4,5%	23,1%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærmbilledet. Økonomi (fx økonomi og prioritering i det enkelte dagtilbud, kommunalt eller nation	4	6,0%	30,8%

10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. Pædagogers arbejdsmarked og karriere (fx arbejdsvilkår, mulighed for kompetenceudvi	1	1,5%	7,7%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. Ledelse af børnegrupper (fx pædagogisk personales aktiviteter og understøttelse af	4	6,0%	30,8%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. Børns bevægelse og udvikling i dagtilbud	6	9,0%	46,2%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. Børneperspektiv (fx måder at forstå og arbejde med barnets perspektiv på)	4	6,0%	30,8%

10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærmbilledet. Børns sundhed (fx kost, søvn, motion)	4	6,0%	30,8%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærmbilledet. Overgang fra dagtilbud og skole (fx viden om børns oplevelser af overgange eller for	4	6,0%	30,8%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærmbilledet. Teknologi og digitalisering (fx brug af iPad, robotter til børneaktiviteter, AULA og	1	1,5%	7,7%
10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærmbilledet. Lige muligheder for børn uanset baggrund (fx, køn, etnicitet, social baggrund, mv.)	6	9,0%	46,2%

10. Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler? Vælg op til 5 emner. 'Ved ikke'-svarmuligheden står i bunden af skærbilledet. Metodologi (fx udvikling af nye videnskabelige metoder, der kan benyttes i dagtilbuds	2	3,0%	15,4%
Hvilke emner mener du, at det er mest relevant, at forskning behandler?	3	4,5%	23,1%
Total	67	100,0%	515,4%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

11. I hvilken grad finder du følgende typer forskning relevant for de emner, du netop har valgt i spørgsmål 10? Beskrivende forskning:

Forskning, der på en beskrivende måde at undersøge problemstillinger for dagtilbudsområdet.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	5	38,5	38,5	38,5
	I nogen grad	5	38,5	38,5	76,9
	I mindre grad	2	15,4	15,4	92,3
	Ved ikke	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

11. I hvilken grad finder du følgende typer forskning relevant for de emner, du netop har valgt i spørgsmål 10? Forskning med forandringssigte:

Forskning, der som led i forskningsprocessen sigter mod at skabe en forandring

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	7	53,8	53,8	53,8
	I nogen grad	3	23,1	23,1	76,9
	Ved ikke	3	23,1	23,1	100,0

Total	13	100,0	100,0
-------	----	-------	-------

11. I hvilken grad finder du følgende typer forskning relevant for de emner, du netop har valgt i spørgsmål 10? Udforskning af sammenhænge:

Forskning, der undersøger sammenhænge mellem fænomener. Fx sammenhænge mellem ri

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	6	46,2	46,2	46,2
	I nogen grad	3	23,1	23,1	69,2
	Slet ikke	1	7,7	7,7	76,9
	Ved ikke	3	23,1	23,1	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

11. I hvilken grad finder du følgende typer forskning relevant for de emner, du netop har valgt i spørgsmål 10? Forskning i, hvad der virker (effektforskning):

Forskning, der direkte måler effekt af en bestemt indsats. F

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	6	46,2	46,2	46,2
	I nogen grad	6	46,2	46,2	92,3
	Ved ikke	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

11. I hvilken grad finder du følgende typer forskning relevant for de emner, du netop har valgt i spørgsmål 10?

Opsummerende forskning:

Forskning, der skaber et overblik over tilgængelig forskning om et bestemt emne.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	2	15,4	15,4	15,4
	I nogen grad	9	69,2	69,2	84,6
	I mindre grad	1	7,7	7,7	92,3

Ved ikke	1	7,7	7,7	100,0
Total	13	100,0	100,0	

12. I hvilken grad, synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? Daginstitutionsledere

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	9	69,2	69,2	69,2
	I nogen grad	4	30,8	30,8	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

12. I hvilken grad, synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? Pædagogisk personale

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	9	69,2	69,2	69,2
	I nogen grad	3	23,1	23,1	92,3
	I mindre grad	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

12. I hvilken grad, synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? Børn

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	9	69,2	69,2	69,2
	I nogen grad	3	23,1	23,1	92,3
	Ved ikke	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

12. I hvilken grad, synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? Forældre

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	5	38,5	38,5	38,5
	I nogen grad	6	46,2	46,2	84,6
	I mindre grad	2	15,4	15,4	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

12. I hvilken grad, synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? Den kommunale forvaltning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	6	46,2	46,2	46,2
	I nogen grad	5	38,5	38,5	84,6
	I mindre grad	2	15,4	15,4	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

12. I hvilken grad, synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? Staten (fx Børne- og Undervisningsministeriet)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	4	30,8	30,8	30,8
	I nogen grad	6	46,2	46,2	76,9
	I mindre grad	2	15,4	15,4	92,3
	Slet ikke	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

12. I hvilken grad, synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? Politikere (både kommunal- og folketingspolitikere)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	4	30,8	30,8	30,8
	I nogen grad	5	38,5	38,5	69,2
	I mindre grad	3	23,1	23,1	92,3
	Slet ikke	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

12. I hvilken grad, synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? Fagforeninger

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	1	7,7	7,7	7,7
	I nogen grad	5	38,5	38,5	46,2
	I mindre grad	5	38,5	38,5	84,6
	Slet ikke	2	15,4	15,4	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

12. I hvilken grad, synes du, det er relevant for dagtilbudsområdet, at der laves forskning med fokus på følgende aktører? Samarbejde på tværs af aktører på børneområdet

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	11	84,6	84,6	84,6
	I nogen grad	2	15,4	15,4	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

13. Hvilke aldersgrupper mener du, at der er størst behov for at lave mere forskning om?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1-2 år	2	15,4	15,4	15,4
	3-6 år	3	23,1	23,1	38,5

Der er lige stort behov for forskning om ovenstående aldersgrupper	8	61,5	61,5	100,0
Total	13	100,0	100,0	

14. I hvilken grad vurderer du, at forskning om følgende landes dagtilbud kan være relevant i en dansk dagtilbudskontekst? Forskning, der omhandler danske dagtilbud

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	9	69,2	69,2	69,2
	I nogen grad	3	23,1	23,1	92,3
	I mindre grad	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

14. I hvilken grad vurderer du, at forskning om følgende landes dagtilbud kan være relevant i en dansk dagtilbudskontekst? Forskning, der omhandler dagtilbud i de øvrige skandinaviske lande (Sverige og Norge)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I høj grad	4	30,8	30,8	30,8
	I nogen grad	6	46,2	46,2	76,9
	I mindre grad	2	15,4	15,4	92,3
	Slet ikke	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

14. I hvilken grad vurderer du, at forskning om følgende landes dagtilbud kan være relevant i en dansk dagtilbudskontekst? Forskning, der omhandler dagtilbud i ikke-skandinaviske vestlige lande (Europa, USA, Canada, Australien og New Zealand)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I nogen grad	4	30,8	30,8	30,8

I mindre grad	6	46,2	46,2	76,9
Slet ikke	1	7,7	7,7	84,6
Ved ikke	2	15,4	15,4	100,0
Total	13	100,0	100,0	

14. I hvilken grad vurderer du, at forskning om følgende landes dagtilbud kan være relevant i en dansk dagtilbudskontekst? Forskning, der omhandler dagtilbud i den øvrige del af verden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I mindre grad	7	53,8	53,8	53,8
	Slet ikke	3	23,1	23,1	76,9
	Ved ikke	3	23,1	23,1	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

9. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Kommuner og dagtilbud inddrages *ikke* tilstrækkeligt i at definere, hvilken forskning der er behov for på dagtilbudsområdet

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Enig	4	30,8	30,8	30,8
	Hverken enig eller uenig	4	30,8	30,8	61,5
	Uenig	1	7,7	7,7	69,2
	Ved ikke	4	30,8	30,8	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

9. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Kommuner og dagtilbud inddrages *ikke* tilstrækkeligt i den tidlige formulering af konkrete forskningsprojekter

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helt enig	1	7,7	7,7	7,7
	Enig	3	23,1	23,1	30,8
	Hverken enig eller uenig	4	30,8	30,8	61,5
	Uenig	1	7,7	7,7	69,2

Ved ikke	4	30,8	30,8	100,0
Total	13	100,0	100,0	

9. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Kommuner og dagtilbud inddrages *ikke* tilstrækkeligt i den løbende tilrettelæggelse, tilpasning og udførelse af forskningsprojekter

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helt enig	1	7,7	7,7	7,7
	Enig	1	7,7	7,7	15,4
	Hverken enig eller uenig	5	38,5	38,5	53,8
	Uenig	3	23,1	23,1	76,9
	Ved ikke	3	23,1	23,1	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

9. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Kommuner og dagtilbud har *ikke* de nødvendige kompetencer til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hverken enig eller uenig	2	15,4	15,4	15,4
	Uenig	9	69,2	69,2	84,6
	Ved ikke	2	15,4	15,4	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

9. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Kommuner og dagtilbud afsætter *ikke* den nødvendige tid til at kunne bidrage til udformningen af forskningsprojekter

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helt enig	1	7,7	7,7	7,7
	Enig	2	15,4	15,4	23,1
	Hverken enig eller uenig	5	38,5	38,5	61,5
	Uenig	4	30,8	30,8	92,3
	Ved ikke	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

21. Hvad er din højste fuldførte uddannelse?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Faglært	2	15,4	15,4	15,4
	Kort videregående uddannelse	3	23,1	23,1	38,5
	Mellemlang videregående uddannelse (bachelor, professionsbachelor, erhvervsakademiuddannelse, diplom)	4	30,8	30,8	69,2
	Lang videregående uddannelse (kandidat og master)	3	23,1	23,1	92,3
	Ph.d.	1	7,7	7,7	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

22. Har du en uddannelse inden for det pædagogiske felt (uanset niveau)?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ja	7	53,8	53,8	53,8
	Nej	6	46,2	46,2	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

15. Angiv venligst din alder:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	30-39 år	1	7,7	7,7	7,7
	40-49 år	4	30,8	30,8	38,5
	50-59 år	6	46,2	46,2	84,6
	60+ år	2	15,4	15,4	100,0
	Total	13	100,0	100,0	

16. Hvad er dit køn?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kvinde	8	61,5	61,5	61,5
	Mand	5	38,5	38,5	100,0
	Total	13	100,0	100,0	